

חַיִּים: דַּ כִּי יוֹמָם וְלַיְלָה תִּכְבֵּד עָלַי יְדָךְ נְהַפֵּךְ לְשִׁדִּי בְּחֶרְבֵנִי קוֹיֵן סֶלְחָה:
ה חֲטָאתִי אֹדִיעֶךָ וְעוֹנֵי לֹא כִסִּיתִי אֲמַרְתִּי אֹדֶה עָלַי פִּשְׁעֵי לִיהוָה וְאַתָּה

זוהר תהלים

האדם שהוציאו מפיו, זהו שכתוב:
"משכבת חיקך שמר פתחי פיך" (מיכה ז, ה),
ולפי זה "אשרי אדם לא יחשב ה' לו עון",
מתי, כאשר "אין ברוחו רמיה".

צָרִיךְ לְפָרֵשׁ הַחֹטָא

חֲטָאתִי אֹדִיעֶךָ וְעוֹנֵי לֹא כִסִּיתִי אֲמַרְתִּי
אֹדֶה עָלַי פִּשְׁעֵי לִיהוָה וְאַתָּה
נִשְׂאתָ עוֹן חֲטָאתִי סֶלְחָה (לב, ה): [זוהר פ'
ויקרא (דף כ ע"א)] רַבִּי חֵיָא וְרַבִּי יוֹסִי הָיוּ
הוֹלְכִים בְּדֶרֶךְ. עַד שֶׁהָיוּ הוֹלְכִים, אָמַר רַבִּי
יוֹסִי לְרַבִּי חֵיָא, נִשְׁתַּדַּל בְּדַבְרֵי תוֹרָה,
בְּדַבְרֵי עֵתִיק הַיָּמִים. פָּתַח רַבִּי חֵיָא וְאָמַר,
(תהלים לב) חֲטָאתִי אֹדִיעֶךָ וְגו', מִכָּאֵן
לְמַדְנִו, שֶׁכָּל אָדָם שֶׁמְכַסֶּה אֶת חֲטָאָיו
וְאֵינוֹ מְפָרֵשׁ אוֹתָם לְפָנֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
וַיִּבְקֶשׂ עֲלֵיהֶם רַחֲמִים, לֹא נוֹתְנִים לוֹ
לְפָתַח פֶּתַח שֶׁל תְּשׁוּבָה, מִשּׁוּם שֶׁהוּא
מְתַבְּלֵשׁ (מכסה) מִמֶּנּוּ. וְאִם הוּא מְפָרֵשׁ
אוֹתָם לְפָנֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, הַקָּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא חָס עָלָיו, וַיִּתְגַּבְּרוּ הַרַחֲמִים עַל
הַדִּין.

שְׁעָרֵי דְמַעוֹת לֹא נִנְעָלוּ

וְכִלְ שִׁכְנָן אִם הוּא בּוֹכָה, שֶׁהָרִי כָּל
הַפְתָּחִים הַסְתוּמִים הוּא פּוֹתַח,
וּתְפִלָּתוֹ מְתַקְּבֶלֶת. וְעַל זֶה פְּרִישַׁת חֲטָאָיו,
כְּבוֹד הוּא לְמַלְךְ לְהַגְבִּיר רַחֲמִים עַל דִּין.
וְעַל זֶה כְּתוּב, זִבַּח תוֹדָה יְכַבְּדֶנִּי. מֵה זֶה
יְכַבְּדֶנִּי? שְׁנֵי כְבוֹדִים הֵם, אֶחָד לְמַעְלָה
וְאֶחָד לְמַטָּה. אֶחָד בְּעוֹלָם הַזֶּה וְאֶחָד
בְּעוֹלָם הַבָּא.

פִּיךָ. וְלִכֵּן אֲשַׁרִּי אָדָם לֹא יִחְשַׁב ה' לוֹ עוֹן,
אֵימָתִי? כְּשֶׁאֵין בְּרוּחוֹ רַמְיָה.

הנשמה עולה למעלה בלילה ומעידה על
מעשיו

אֲשַׁרִּי אָדָם לֹא יִחְשַׁב ה' לוֹ עוֹן וְאֵין
בְּרוּחוֹ רַמְיָה (לב, ב): [זוהר תורה;

זוהר חלק ג' פ' נשא דף קכא.] אָמַר רַבִּי אַבָּא,
מִקְרָא זֶה יֵשׁ לַעֲיִין בּוֹ. בּוֹא וּרְאֵה, בִּשְׁעָה
שֶׁהָאֲנָשִׁים יֹשְׁנִים בְּלַיְלָה, וְטוֹעֵמִים טַעַם
שֶׁל מִיתָה, הַנִּשְׁמָה עוֹלָה לְמַעְלָה, עוֹמֶדֶת
בְּמִקוֹם שֶׁצְרִיכָה לַעֲמוֹד, וְנִבְחַנְתָּ עַל
מַעֲשֵׂיהָ שֶׁעֲשִׂתָה כָּל הַיּוֹם, וְנִכְתְּבִים בְּסֵפֶר,
מֵה הַטַּעַם, לְפִי שֶׁהַנִּשְׁמָה עוֹלָה לְמַעְלָה,
וּמַעֲדָה עַל מַעֲשֵׂי הָאָדָם, וְעַל כָּל דְּבוּר
וְדְבוּר שֶׁיֵּצֵא מִפִּיו.

הנשמה לוקחת כל דיבור טוב ומכניסה
לפני המלך

וְכֹאֲשֶׁר אוֹתוֹ הַדְּבוּר שֶׁהוּצִיא הָאָדָם מִפִּיו
הוּא כְּרָאוּי, כְּגוֹן דְּבוּר קְדוֹשׁ שֶׁל
תּוֹרָה וְתַפְלָה, זֶה הַדְּבוּר עוֹלָה וּבּוֹקֵעַ
רְקִיעִים, וְעוֹמֵד בְּמִקוֹם שֶׁצְרִיךְ לַעֲמוֹד, עַד
שֶׁנִּכְנַס הַלַּיְלָה, וְהַנִּשְׁמָה עוֹלָה וְאוֹחֶזֶת
אוֹתוֹ הַדְּבוּר וּמְכַנִּסָּה אוֹתוֹ לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ.

דיבור רע נרשם על הנשמה והגוף של
האדם שדיבר

וְכֹאֲשֶׁר זֶה הַדְּבוּר אֵינוֹ כְּרָאוּי, וְהוּא דְבוּר
מְדִיבּוּרִים הַרְעִים אוֹ מַלְשׁוֹן
הַרַע, דְּבוּר זֶה עוֹלָה לְמִקוֹם שֶׁעוֹלָה, וְאֵז
נִרְשָׁם זֶה הַדְּבוּר וְאוֹתוֹ הַחֹטָא עַל זֶה

נְשֹׂאת עֵזֶן חֲטָאתִי סָלָה: וְעַל זֹאת יִתְפַּלֵּל כָּל חֹסֵד אֱלֹהֶיךָ לְעֵת מְצֵא רַק לְשִׁטְףָּ

זוהר תהלים

קָשֶׁר נִמְצָאת בְּקִשְׁתּוֹ. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, מִי הֵחֵכֶם לְבַקֵּשׁ בְּקִשְׁתּוֹ כְּמוֹ דוֹד הַמֶּלֶךְ, שֶׁהוּא הִיָּה שׁוֹמֵר אֶת פֶּתַח הַמֶּלֶךְ? אָמַר לוֹ רַבִּי חִיָּיא, וְדַאי כִּף הוּא, וְעַל כֵּן הַתּוֹרָה לְמַדָּה אוֹתָנּוּ אֶת דַּרְכֵי הַמֶּלֶךְ הַקְּדוֹשׁ כְּדִי שִׁנְדַע לְלַכֵּת אַחֲרָיו, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (דְּבָרִים יג) אַחֲרֵי ה' אֱלֹהֵיכֶם תֵּלְכוּ וְגו'.

פסוק הזה קשה

חֲטָאתִי אוֹדִיעֶךָ וְעוֹנִי לֹא כִסִּיתִי אֲמַרְתִּי
אוֹדָה עָלַי פִּשְׁעֵי לָהּ וְאַתָּה
נְשֹׂאת עֵזֶן חֲטָאתִי סָלָה (לְב. ה): [זוהר תורה:
זוהר חלק ג' פ' ויקרא דף כ.]. אָמַר רַבִּי חִיָּיא,
כֹּל זֶה הַמִּקְרָא קִשָּׁה, בִּיתוּר לְשׁוֹן, שֶׁהִרִי
ב"אוֹדָה עָלַי פִּשְׁעֵי" הִיָּה דִי, וּמֵהוּ
"חֲטָאתִי אוֹדִיעֶךָ וְעוֹנִי לֹא כִסִּיתִי", וְאַחַר
כֵּן "אוֹדָה עָלַי פִּשְׁעֵי לָהּ", וְעוֹד שֶׁהִרִי
אוֹדָה עָלַי פִּשְׁעֵי לָךְ הִיָּה צָרִיךְ לוֹמַר.

עיקר הוידוי הוא למלכות כדי שיוכל ליכנס
לפנים

אֵלֶּא דוֹד כֹּל דְּבָרָיו בְּרוּחַ הַקּוֹדֶשׁ אִמְרַם,
וּלְמַלְכוּת הַשְּׁמַיִם אִמְרַם, לְפִי שֶׁהִיא
הַשְּׁלִיחַ מִן הַתַּחְתּוֹנִים לְעֵלְיוֹנִים, וּמִן
הַעֲלִיוֹנִים לְתַחְתּוֹנִים, וּמִי שֶׁמִּבְקֵשׁ
מֵהַמֶּלֶךְ, צָרִיךְ לְהוֹדִיעַ לָהּ בַּתְּחִלָּה, וְעַל כֵּן
"חֲטָאתִי אוֹדִיעֶךָ" [לְמַלְכוּת הַשְּׁמַיִם אִמְרַם].

להתודות לפני ז"א עד שורשו שבבינה

"וְעוֹנִי לֹא כִסִּיתִי", מִן צְדִיקוֹן שֶׁל עוֹלָם,
אִמְרַתִּי "אוֹדָה עָלַי פִּשְׁעֵי לָהּ", זֶה

"אוֹדָה עָלַי פִּשְׁעֵי לָהּ"

הַפְּסוּק הַזֶּה קָשָׁה בְּכָל, בְּרַב דְּבָרִים,
שֶׁהִרִי בְּאוֹדָה עָלַי פִּשְׁעֵי מִסְפִּיק,
מֵה זֶה חֲטָאתִי אוֹדִיעֶךָ וְעוֹנִי לֹא כִסִּיתִי,
וְאַחַר כֵּף אוֹדָה עָלַי פִּשְׁעֵי לָהּ? וְעוֹד,
שֶׁהִרִי אוֹדָה עָלַי פִּשְׁעֵי לָהּ, לָךְ הִיָּה צָרִיךְ
לְהִיּוֹת!

הוֹדָאָה לְמֶלֶךְ וּנְשִׂיאת הַחֲטָא זֶה עֵתִיקָא
קְדִישָׁא

אֵלֶּא דוֹד, אֶת כָּל דְּבָרָיו הוּא אָמַר בְּרוּחַ
הַקְּדוֹשׁ, וְאָמַר אֶת זֶה לְמַלְכוּת
הַשְּׁמַיִם, מִשׁוּם שֶׁהוּא שְׁלִיחַ מֵהַתַּחְתּוֹנִים
אֶל הָעֲלִיוֹנִים, וּמִעֲלִיוֹנִים אֶל הַתַּחְתּוֹנִים,
וּמִי שְׂרוּצָה אֶת הַמֶּלֶךְ, הוּא מוֹדִיעַ לָהּ
בְּרֵאשׁוֹנָה. וְעַל כֵּן חֲטָאתִי אוֹדִיעֶךָ, (לְמַלְכוּת
הַשְּׁמַיִם אִמְרַם) וְעוֹנִי לֹא כִסִּיתִי, מִצְדִּיקוֹ שֶׁל
עוֹלָם. אֲמַרְתִּי אוֹדָה עָלַי פִּשְׁעֵי לָהּ - זֶהוּ
הַמֶּלֶךְ הַקְּדוֹשׁ שֶׁכָּל הַשְּׁלוֹם שְׁלוֹ, וְהַשְּׁלוֹם
שֶׁצָּרִיךְ אָדָם לְהַכְנִיס לְפָנָיו - בְּהוֹדָאָה.
שֶׁהִרִי כִּף נִקְרְבִים שְׁלָמִים בְּהוֹדָאָה,
שֶׁכְּתוּב עַל זִבְחַ תּוֹדַת שְׁלָמִים. וְאַתָּה נְשֹׂאת
עֵזֶן חֲטָאתִי סָלָה. זֶה לְמַעַלָּה לְמַעַלָּה,
הַמְּקוֹם שֶׁהֵעֵתִיק הַקְּדוֹשׁ שְׁרוּי. מִשׁוּם כֵּף
הַפְּסוּק הַזֶּה אוֹחוֹז בְּכָל.

"אַחֲרֵי ה' אֱלֹהֵיכֶם תֵּלְכוּ"

[זוהר פ' ויקרא (דף כ ע"ב)] כְּמוֹ זֶה מִי שֶׁמִּבְקֵשׁ
בְּקִשְׁתּוֹ לְמֶלֶךְ, צָרִיךְ לִיַּחַד אֶת הַשֵּׁם
הַקְּדוֹשׁ בְּרִצּוֹנוֹ, מִמַּטָּה לְמַעַלָּה וּמִמַּעַלָּה
לְמַטָּה, וְלִקְשֵׁר הַכָּל בְּקִשְׁרֵי אֶחָד, וּבְאֹתוֹ

— תהלים — זוהר תהלים —

מלך הקדוש שכל השלום שלוֹמִיָּה, והשלמות שצריך האדם להכניס לפניו הוא בהודאה־מִט, שהרי שלמים נקרבים בהודאה, שנאמר: "עַל זֶבַח תוֹדַת שְׁלָמִי" (ויקרא ז, יג).

מי שמתודה ובוכה על חטאיו מתקבלת תפלתו

ואם הוא מתודה עליהם לפני הקדוש ברוך הוא, ומתבייש ממנו, הקדוש ברוך הוא יחוס עליו, ויתגבר רחמים על דין, וכל שכן אם הוא בוכה עליהם, שהרי כל פתחים הסתומים הוא פותח, ונתקבלה תפלתו.

להתודות הוא כבוד למלך,

ועל כן ודוי החטאים הוא כבוד המלך, להגביר רחמים על דין, ועל זה כתוב: "זֶבַח תוֹדָה יִכְבְּדֵנִי" (תהלים נ, כג), מהו "יִכְבְּדֵנִי", שני כיבודים הם, אחד למעלה ואחד למטה^ג, אחד בעולם הזה ואחד בעולם הבא.

למעלה למעלה שארך שורה, היינו במקום אבא ואמא

"וַיֵּאָתֶּה נְשֹׂאת עֶוֹן חַטָּאתֵי סֵלָה", זה למעלה למעלה, מקום שהקדמון הקדוש שוכן, לפיכך מקרא זה כולל הכליִּא.

ליחד בבקשתו את כל המדות העליונות

בדמיון זה, מי החפץ לתבוע בקשתו מאת המלך, צריך לייחד שם הקדוש בבקשתו, מלמטה למעלה, ומלמעלה למטה, ולקשור הכל בקשר אחד, ושבוזה הקשר תהיה נמצאת בקשתו.

מי שאינו מתודה אין פותחין לו שערי תשובה **עוד** יש ללמוד מכאן, שכל איש

זיו הזהר

קדישא שריא, והיינו ג' הראשונות, כתר חכמה בינה, ששם י"ג מדות הרחמים, ומשם יתמשך על ידי התפארת נשיאת עון להחוטא, ויש לומר, שאות סמ"ך שתמונתה עגולה וסתומה מכל צד, מורה על אור המקיף לכל, שהוא הכתר מופלא ומכוסה, שעליו נאמר: "שֵׁת חֲשָׁף סִתְרוֹ סְבִיבוֹתָיו סִתְרוֹ" (תהלים יח, ב), אות למ"ד רמז על חכמה שהוא לשון לימוד השייך לחכמה, ואות ה' רמז על בינה, ששורשה ה' הראשונה מן השם הוי"ה ברוך הוא, ואם שגיתי השי"ב. נא. פירוש, שזה הפסוק כולל מן מלכות עד הכתר. נב. הכבוד שלמעלה, היינו תגבורת

מח. כוונתו על ג' המדרגות, מלכות יסוד ותפארת, עבירה קלה שנקראת חטא, נוגע הפגם רק במלכות, גדולה שנקראת עון, מגיע הפגם ליסוד, היותר גדולה שנקראת פשע, מגיע הפגם לתפארת שנקרא מלך, שכל השלום שלו, ובוזה יתורץ לשון הכפול שבוזה הפסוק. מט. פירוש, בוידוי של הבעל תשובה. נ. כאן רבו הפירושים, ודברי זוהר הקדוש כפטיש יפוצץ סלע, ולי הפעוט נראה לפרש, ואת"ה מוסב על התפארת, שעל ידי הוידוי עם תשובה, ישא וימחול התפארת עון חטאתו בכח של סל"ה, ותיבת סל"ה רמז על לעילא לעילא אתר דעתיקא

זוהר תהלים

מזוני באריך אנפין תלוי שהוא למעלה
מז"א

"על זאת יתפלל כל חסיד אליך לעת מצא"

(לב, ו): [זוהר תורה; זוהר חלק ג' פ' אחרי דף
עט:]: רבי יוסי מצא לרבי אבא, שהיה יושב
וקורא מקרא זה, שכתוב: "השליך על ה'
יהבך והוא יכללך" (תהלים נה, כג), "על"
דוקא, שהרי מזון תולה במזלג.

על זאת, למעלה מזאת, שיתפלל לז"א
לעת מצא-זיווג טוב

רבי יהודה היה קורא, "על זאת יתפלל
כל חסיד אליך לעת מצא", "על
זא"ת" ודאיני, "לעת מצא", זה נתבאר.
לעת מצא כשז"א קרוב אלינו. אבל "לעת
מצא", כמו שכתוב: "דרשו ה' בהמצאו
קראו בהיותו קרוב" (ישעיהו נה, ו) ג.

לעת מצא כשיש די שפע

דבר אחר "לעת מצא", בשעה שהנהרות
מתפשטים ונמשכים, ומשפיעים
להאבות ומתברכים כלם.

מזונות תלויים במזל

על זאת יתפלל כל חסיד אליך לעת מצא
רק לשטף מים רבים אליו לא יגיעו

(לב, ו): [זוהר ויקרא פרשת אחרי מות (דף ע"ט:)]

מסוב על ה' דהיינו תפארת, וכן גם לעת מצא.
נו. דורש לעת מצא בעת השפעת השפע מן
הבינה להאבות שהם חסד גבורה תפארת,
ומתברכים כולם, היינו שאר הספירות נצח הוד
יסוד מלכות, ועל זה מרמז תיבת מצ"א, מ' היינו

המתודה על חטאיו ה' בעצמו דן אותו

[זוהר חלק ג' פ' פנחס דף רלא.] רבי שמעון
אמר, מי שמתודה ומפרש חטאיו, לא
נמסר דינו אלא ביד המלך הקדוש בלבדו,
ומי שהקדוש ברוך הוא דיין אותו, הוא
לטוב, ועל כן ביקש דוד המלך ואמר,
"שפטני אלהים" (שם מג, א), אתה ולא אחר,
וכן שלמה אמר "לעשות משפט עבדו"
(מלכים א' ח, נט), הוא ולא אחר, וכל בית דינו
נבדלים ממנו.

לפרש החטא של כל אבר

ולכן נצרך לנו לפרש החטאים של כל
אבר ואבר בהודוי, וכל מה
שחטאנו בפרטיות, זהו שכתוב: "חטאתי
אודיעך וגו'", ואחר כך "ואתה נשאת עון
חטאתי סלה".

מודה בקנס פטור

ומה הטעם שכל מי שמפרש חטאיו
בהודוי נבדל הבית דין ממנו, לפי
שהאדם קרוב לעצמו, ואינו נידון על פיו,
וגם שאינו מניח להמקטרג ללמד עליו
חוב, שהרי האדם התקדם ואמר, ולא נתן
מקום לאחר לומר, ובכך הקדוש ברוך הוא
מוחל לו, זהו שכתוב: "ומודה ועזב
ירחם" (משלי כח, יג).

זיו הזוהר

רחמים על דין. נג. פירוש, סתם הוי"ה הוא
התפארת, ועל היינו גבוה משם, שהוא מזלא, רמז
על ג' הראשונות. נד. וכן הוא על זאת, כי זאת
היינו מלכות, ועל" משמעותו גבוה ממלכות, והוא
התפארת. נה. מביא ראייה שלשון בהמצאו

מִיָּסִי יוֹסִי מְצָא אֶת רַבִּי אֲבָא שְׁהִיָּה יוֹשֵׁב וְקוֹרָא אֶת הַפְּסוּק שְׁכָתוּב, (תהלים נה)

הַשְּׁלֹף עַל ה' יְהִבֵּךְ, עַל דְּוָקָא. שְׁהִיָּה מְזוֹנוֹת תְּלוּיִים בְּמִזְל. רַבִּי יְהוּדָה הָיָה קוֹרָא, (שם לב) עַל זֹאת יִתְפַּלֵּל כָּל חֲסִיד אֵלֶיךָ לְעַת מְצָא. עַל זֹאת וְדָאֵי. לְעַת מְצָא, הָרִי בְּאַרְנוֹ. אֲבָל לְעַת מְצָא, כְּמוֹ שְׁכָתוּב (ישעיה נה) דְּרִשׁוּ ה' בְּהִמְצָאוֹ קְרָאֵהוּ בְּהִיּוֹתוֹ קְרוּב. דְּכָר אַחַר לְעַת מְצָא - בְּשַׁעַה שְׁנֵהָרוֹת שׁוֹפְעִים וְנִמְשָׁכִים, וְהָאֲבוֹת נְהַנִּים, וְהַכֹּל מִתְבָּרְכִים. רַק לְשִׁטָּף מִיָּסִי מִיָּסִי רַבִּים, מִי זֶה הַשְּׁטָף מִיָּסִי רַבִּים? זֶהוּ עֵמֶק הַנְּחָלִים וְהַנְּהָרוֹת, שְׁמִי יִזְכֶּה לוֹ וְמִי יִזְכֶּה לְהַתְקַרֵּב וְלַעֲלוֹת לְשָׁם. זֶהוּ שְׁכָתוּב בּוֹ, (תהלים לה) רַק לְשִׁטָּף מִיָּסִי רַבִּים אֲלִיוֹ לֹא יִגְיַעוּ, שְׁהִיָּה לֹא זוֹכִים וְלֹא יְכוּלִים.

דוד בקש לשכנה המגינה על האדם שתשמור עליו מהיצר הרע

”אֲתָהּ סֵתֵר לִי מִצַּר תִּצְרְנִי רְנִי פְּלִטָּה

תְּסוּבְּבִנִי סֵלָה” (לב, ז): [זוהר חלק א’

פ’ וישלח דף קענח]: פתח רבי יוסי ואמר, “אתה סתר לי”, זה הקדוש ברוך הוא שהוא סתר ומגן לאדם ההולך בדרכי התורה, והוא נסתר בצל כנפיו, שלא יוכלו להרע לו, “מצר תצרני”, מלמעלה ומלמטה, למעלה יש לו לאדם שונאים, למטה גם כן כך, ומי הוא זה יצר הרע, שהוא שונא למעלה ושונא למטה, ואלמלא יצר הרע לא היה נמצא שונאים לאיש בעולם, לפיכך “מצר תצרני”.

ה' מגן להולכים בדרך התורה

אֲתָהּ סֵתֵר לִי מִצַּר תִּצְרְנִי רְנִי פְּלִטָּה

תְּסוּבְּבִנִי סֵלָה (לב, ז): [זוהר בראשית

פרשת וישלח (דף קעח ע"ב)] פתח רבי יוסי ואמר, (שם לב) אתה סתר לי מצר תצרני רני פלט תסובבני סלה. אתה סתר לי - זה הקדוש ברוך הוא שהוא סתר ומגן לאדם שהולך בדרך התורה, והוא מסתתר בצל כנפיו, שלא יוכלו להרע לו. מצר תצרני - מלמעלה ומלמטה. למעלה יש לאדם

עצם אור הבינה אין יכולים להשיג ולקבל

”רַק לְשִׁטָּף מִיָּסִי רַבִּים” (לב, ז): איזה שטף

מים רבים, זה עומק המעינות והנהרות, כי מי יזכה להתקרב ולעלות שמה, זהו שכתוב בו, “רק לשטף מים רבים אליו לא יגיעו”, שהרי אין ביכולת לזכות לזה.

זיו הזוהר

מבועין ונהרין, היינו העולמות של חכמה ובינה, ששם הוא שטף מים רבים, היינו השפעת השפע בתמידיות, ומי יזכה לעלות שם ישר בעבודתו לגרום שם איזו הטבה, כי שם אין שייך שום הטבה מאיזה נברא שבעולם, ופעולת העבודה

בינה, צ"א היינו הוי"ה אדני" תפארת ומלכות, וזאת העת מובן שהיא שבת ר"ח ומועדים, שאז העת מסוגל שיפעלו ישראל בעבודתם ובתפלתם, שהז' ספירות יתעלו ויתיחדו לקבל שפע מן הבינה, ולהשפיע לכל. נז. עמיקא היינו הכתר,

—== זוהר תהלים ==—

השירים שאמר דוד הפולך נאמרו ברוח הקדש.

בא ראה, בשירים ותשבחות הללו שאמר דוד יש בה סודות ודברים עליונים בסודות החכמה, משום שכלם נאמרו ברוח הקדש, שהיה שורה רוח הקדש על דוד והיה אומר שירה, ולכן כלם נאמרו בסודות החכמה.

דברי השיר נעשים חומות המגינים

"רַנִּי פִּלְטֵ תְּסוּבְּבֵי סֶלָה" (לב, ז): יסובבני סלה
היה צריך לומר, מהו "תְּסוּבְּבֵי", אלו

יריבים, אף למטה כף גם, ומיהו? זהו יצר הרע שהוא צר למעלה וצר למטה, ואלמלא יצר הרע - לא נמצא בעל ריב לאדם בעולם. בשביל כף מצר תצרני.

ישנם שירות ותשבחות שמסגלים להצלה רַנִּי פִּלְטֵ תְּסוּבְּבֵי סֶלָה, היה צריך לכתב יסובבני סלה, מה זה תְּסוּבְּבֵי? אלו שירים שיש בהם דרגות להצלה, תְּסוּבְּבֵי בָהֶם לְהַצִּילֵנִי בְּדַרְךְ. ופסוק זה הוא גם כסדר וגם למפרע, מצד זה ומצד זה.

זיו הזוהר

ואם נרצה ליהנות מן אותו המאור, צריך כל אחד להכין בביתו עששית לזה, ולעשות פעולת החיבור, ואז יתמשך אליו אור מן המקור, ואם לא נעשה בבית ההכנה וההתקשרות, אז לא יבוא הביתה אור ההוא, אף על פי שזרם האלקטרין מן המכונה הגדולה לא נפסק, והמבין יבין את הנמשל, שאין לו דמיון עצמי אל המשל, שהוא רק כדי לשבר את האוזן, ואין כאן המקום להאריך בזה, כי זה כל עיקר חכמת הקבלה, להבין איך שאפשר להיעשות כל מיני שינוים שבעולם מן השמים, אף על פי שכתוב: "אָנִי ה' לֹא שִׁנִּיתִי", ומה שאמר רבי שמעון בר יוחאי שעבודת ישראל מגיע עד אין סוף, רצה לומר שגורמת המשכת השפע משם למטה באמצעות ז' ספירות התחתונות שיתנשאו להתמלא בשפע מן ג' ספירות הראשונות, אשר שם שטף מים רבים בלי הרף, וזה נעשה על ידי הענג והשעשועים וריח הניחוח של עבודת ישראל, העולה למעלה אל הז' ספירות, והן מתנשאות בזה למעלה מעלה, ומזדווגות ומקבלות משם שפע להשפיע למטה, כי רק לבעבור זה הענג והשעשועים וריח הניחוח של עבודת ישראל נברא העולם, והמעמיק בחכמת הקבלה, יבין ענין עמוק הזה מן ספרי

של תורה ותפלה הוא רק לגרום עליית ז' ספירות התחתונות, שיזדווגו תפארת ומלכות, לקבל שפע מן השטף מים רבים, ולהשפיע לשאר העולמות ולעולם הזה, ענין זה עמוק מאד, כי באיזה מקומות בווהר הקדוש איתא שעבודת ישראל מגיע עד אין סוף, אבל אין סתירה, והענין הוא כמו שכתבתי בקצור, כי שם בגבוה שעל גבוה, אין שייך לומר שעבודת הנברא תפעל או תגרום הטבה והוספה, להרבות שפע או להיטיב השפע, כי שם ישטוף שטף מים רבים, מים טובים מאד, בלי השתנות ובלי הפסק, ככתוב: "אָנִי ה' לֹא שִׁנִּיתִי" (מלאכי ג, ז), וכל ענין תועלת של עבודת ישראל בתורה ותפלה ומצות, הוא לגרום עליית ז' ספירות התחתונות אל ג' ספירות הראשונות, לקבל משם שפע, ולגרום הזדווגות תפארת ומלכות, להשפיע אותו השפע לעולמות ולבריות, ובהן נשתנה השפע בהשגחה עליונה לפי מצב ומדרגת הנבראים, ויובן הדבר מעט מן המעט, על דרך משל, שהוא רחוק מאד מן הנמשל, והוא כמו שאנו רואים במאור האלקטרין, שבמקום רחוק עומדת מכונה גדולה, שממנה נזרם בלי הפסק זרם הבל האלקטרין, ונמשך משם זרם האלקטרין לכמה מקומות רחוקים בלי שיעור,

ח אֲשָׁבִילָךְ וְאוֹרְךָ בְּדַרְךָ זֶה תִּלְךָ אֵינְעֶצֶה עֲלֶיךָ עֵינַי: ט אֵל תִּהְיוּ כְּסוּם כְּפָרֵד אֵין
הָבִין כְּמִתְגַּן וְרִסָן עֲדִיו לְבָלוּם בַּל קָרֵב אֵלֶיךָ: י רַבִּים מִכְּאוֹבִים לְרִשְׁעֵי וְהַבּוֹטָח

זוהר תהלים

בני אדם לא יתנהגו כבהמות

והכתוב מכריז ואומר "אל תהיו כסוס
כפרד אין הבין", במה נבדלים
אנשים מן סוס ופרד, בקדושת גופותם,
להמצא בשלמות נעלה מהכל.

רק בזמנים ידועים ולא בכל עת שהוא רוצה
ועל כן הזיווג של אנשים הוא בזמנים
ידועים, לכוון הרצון להתדבק בו
בהקדוש ברוך הוא.

בחצות הלילה הוא העת רצון להזדווג

והרי העירו, שבחצות הלילה הקדוש
ברוך הוא נכנס בגן העדן,
להשתעשע עם הצדיקים, וכנסת ישראל
משבחת לו להקדוש ברוך הוא, והיא עת
רצון להתדבק בהם^ט, והחברים העמלים
בתורה, משתתפים בה בכנסת ישראל
לשבח למלך הקדוש, ועוסקים בתורה,
שאר האנשים אז היא עת רצון לזיווג
שלהם להתקדש בקדושת הקדוש ברוך
הוא, ולכוון הרצון להתדבק בו.

תלמידי חכמים משבת לשבת

ואותן החברים שמתגעעים בתורה, זיווג
שלהם הוא בשעה שזיווג אחר

אותן החומות שיש בהן מדרגות להצלה,
תסובבני בהן להצילני בדרך, ומקרא זה
הוא כסדר והוא למפרע^י, מצד זה ומצד
זה.

שירות ותשבחות של דוד נאמרו ברוח הקודש

בוא וראה באלה שירות ותשבחות שאמר
דוד, יש בהן סודות וענינים עליונים
בסודות החכמה, לפי שכלן ברוח הקודש
נאמרו, שהיה שורה רוח הקודש על דוד
והיה אומר שירה, ולפיכך כלן בסודות
החכמה נאמרו.

אנשים על ידי תאותיהם אין מתקרבים
לה' יתברך

"אל תהיו כסוס כפרד אין הבין וגו'" (לב,
ט): [זוהר תורה; זוהר חלק ג' פ' תזריע דף

מ:טט] אמר רבי אבא, ראיתי לאותן בני
העולם, שאין משגיחים, ואין יודעים
בכבוד רבונם, נאמר בהם בישראל, "אֲשֶׁר
הִבְדַּלְתִּי אֶתְכֶם מִן הָעַמִּים" (ויקרא כ, כד),
"לְהִיּוֹת לִי" (שם פסוק כו), וכתוב:
"וְהִתְקַדְשְׁתֶּם וְהִיַּיתֶם קְדוֹשִׁים כִּי קְדוֹשׁ אֲנִי
ה'" (ויקרא יא, מד), אם הם מרוחקים, איה
היא קדושה שלהם, הלא רצון שלהם
נתרחקה ממנו.

זיו הזוהר

היא סגולה למגפה רחמנא ליצלן. נט. פירוש,
בשניהם יחד, או בזה לבדו, או בזאת לבדה.

הקבלה, ורבי יוסי מרמז סוד זה בקיצור מאד.
נח. פירוש, שנוכל לאומרו ישר והפוך, כידוע שזאת

זוהר תהלים

צדיקי אמת, ונקראים בני המלך, בנים קדושים.

הרשעים מומשיכים לבניהם נפש חצופה

אוי להם להרשעים, שכלם עזי פנים ומעשיהם בעזות, לפיכך נוחלים בניהם נפש פרוצה מצד הטומאה, כמו שנאמר: "וְנִטְמָתָם בָּם" (ויקרא יא, מג), הבא להטמא מטמאין לו.

סרסורי גיהנם מושכים אנשים לגיהנם

ועל כן כתוב: "אל תהיו פסוס פפּרד", שהם בעלי זנות על כלם סא, "אין הִבִּין", אל יתנהגו האנשים כבהמות בדרך זה, שאם יתנהגו כן זהו עונשם, כתוב כאן "אין הִבִּין", וכתוב: "וְהַכְּלָבִים עֲזִי נֶפֶשׁ לֹא יִדְעוּ שְׂבָעָה וְהֶמָּה רְעִים לֹא יִדְעוּ הִבִּין" (ישעיהו נו, יא), כלומר יענשו שיודמן להם אותן שנקראים עזי נפש סא, מפני מה, לפי ש"לא ידעו שְׂבָעָה", כמו שכתוב: "לְעֹלֹקָה שְׁתֵּי כְּנוֹת הֵב הֵב" (משלי ל, טו), לפי שהם הֵב הֵב, "לא ידעו שְׂבָעָה", "כְּלָם לְדַרְכָּם פָּנוּ, אִישׁ לְבַצְעוֹ מִקְצָהוּ", "וְהֶמָּה רְעִים", מהו רועים, אלו הם המושכים ומנהיגים את האדם לגיהנם, שהרי סרסורי הגיהנם הם. וכל זה מי גרם

נמצא, וזה משבת לשבת, לכוון הרצון להתדבק בו בהקדוש ברוך הוא ובכנסת ישראל, שאז היא עת רצון שמתברכים כלם עליונים ותחתונים.

אם עושים כבהמות אינם קדושים

ואם האנשים מרוחקים ממנו, ועושים כבהמות, איה היא הקדושה שלהם, להמצא קדושים, איה אותן נפשות קדושות שממשיכים מלמעלה, ושלמה המלך צעק ואמר "גם בלא דעת נפש לא טוב" (משלי יט, ב), מי הוא דעת, זה הקדוש ברוך הוא, נפש לא טוב, זאת הנפש שממשיכים במעשה זיווגם לא טוב, שהרי מן צד הטומאה נמשכות עליהם נפשות, שאינן טוב, לפי שאין מכוונים לבם להקדוש ברוך הוא.

המקדשים עצמם בשעת הזיווג מומשיכים נשמות קדושות לבניהם

[זוהר תורה; זוהר חלק ג' פ' קדושים דף פ. רבי אלעזר אמר, זכאים הם הצדיקים העמלים בתורה, ויודעים דרכי הקדוש ברוך הוא, ומקדשים עצמם בקדושת המלך, ונמצאים קדושים בכל, ולכן ממשיכים רוח של קדושה מלמעלה, ובניהם כלם

זיו הזוהר

משמשי הגיהנם, "לא ידעו שְׂבָעָה", וצועקים הֵב הֵב לנו אותן הרשעים, שלא ידעו שבעה בחייהם, "וְהֶמָּה רְעִים", רצה לומר מנהיגים לגיהנם את אלה שלא ידעו הבין, ועל פי זה יפורש כאן הכתוב: "אל תהיו פסוס פפּרד אין הִבִּין", כלומר הזהרו שלא תיענשו מהכלבים עזי נפש, שיש להם שליטה על לא ידעו הבין.

ס. שאז התדבקות מחשבתם בשניהם יחדו. סא. כאומרם ז"ל ששה דברים בסוס, ואחד מהם שלהוט בזנות, והיינו זרמת סוסים. סב. כאן נלקה הזהר בבית הדפוס בחסר יתיר חליף, וגירסא הנכונה כנזכר כאן, "עזי נפש" אלו משמשי הגיהנם, ופירוש הכתוב הוא שהכלבים עזי נפש שהם המשחיתים

— זהו זה תהלים —

שנמצא זיווג אחר, וזה משבת לשבת, לכונן הרצון לדבק בקדוש ברוך הוא ובכנסת ישראל, שהיא עת רצון שהכל מתברכים, העליונים והתחתונים.

יכון לבו לה'

אם בני אדם התרחקו ממנו ועושים כבהמות, איפה הקדשה שלהם שימצאו קדושים? איפה הנפשות הקדושות שמושכים מלמעלה? ושלמה המלך צונח ואומר, (משלי יט) גם בלא דעת נפש לא טוב. גם בלא דעת, מי הוא הדעת? זה הקדוש ברוך הוא. נפש לא טוב - זוהי הנפש שהם מושכים במעשיהם. לא טוב, שהרי מהצד האחר נמשכות עליהם נפש שאינה טוב, משום שלא מכונים לבם לקדוש ברוך הוא.

שלא לדחות את השעה ללא פונה בה'

מי שמתלהט ביצר הרע בלי רצון וכונת הלב לקדוש ברוך הוא, מהצד של יצר הרע נמשכת עליו נפש שאינה טוב. זהו שכתוב גם בלא דעת נפש לא טוב ואין ברגלים חוטא. מי שהוא אץ ברגלים ודוחה את השעה בלי רצון קדוש - חוטא, חוטא ודאי בכל.

מכות רעות שורות במי שחוטא.

[זוהר ויקרא פרשת תזריע (דף נ"א)] ועל זה שורות מכות רעות בבני אדם, ומעידים בפניהם על חצפתם, להראות שהנה הקדוש ברוך הוא מואס בהם ואין דעתו בהם, עד שהם זוכים ומכשירים את מעשיהם כמקדם ומתברכים. (ומטהרים). ועל

להם, לפי שלא ידעו הבין, שלא התקדשו בזיווג שלהם כמו שנצרך.

והתקדשתם והייתם קדושים כי קדוש אני ה'

אל תהיו כסוס כפרד אין הבין (לב, ט):

[זוהר ויקרא פרשת תזריע דף (מט ע"ב)] אָמַר

רבי אבא, ראיתי אותם בני העולם שלא משגיחים ולא יודעים בכבוד רבונם. כתוב בישׂראל, (ויקרא כ) אשר הַבְדַּלְתִּי אֶתְכֶם מִן הָעַמִּים לְהִיּוֹת לִי. וכתוב (שם) והתקדשתם והייתם קדושים כי קדוש אני ה'. אם הם מתרחקים, איפה הקדשה שלהם? הרי רצונם התרחק ממנו, והכתוב מכריז ואומר, (תהלים לב) אל תהיו כסוס כפרד אין הבין. במה נפרדים בני אדם מסוס ופרד? בקדשת עצמם, שימצאו שלמים ורשומים מהכל.

התדבקות אל ה' בחצות

ועל פן זיווגם של בני אדם הוא בזמנים ידועים, לכונן הרצון להדבק בקדוש ברוך הוא. והרי העירו, בחצות הלילה הקדוש ברוך הוא נכנס לגן עדן להשתעשע עם הצדיקים, וכנסת ישראל משבחת את הקדוש ברוך הוא, והיא עת רצון לדבק בהם.

העוסקים בתורה מתדבקים בה' בשבת

והחברים שמשתדלים בתורה,

משתתפים עם כנסת

ישׂראל לשבח את המלך הקדוש,

ומתעסקים בתורה לשאר בני האדם, אז

עת רצון להתקדש בקדשת הקדוש ברוך

הוא ולכונן רצון לדבק בו. ואותם החברים

שמשתדלים בתורה, הזווג שלהם בשעה

זוהר תהלים

אסור להתקרב לְמִי שְׁאַיֵנו עוֹסֵק בַּתּוֹרָה.
 שְׁבֹךְ שְׁנִינוּ, שְׁכַל מִי שְׁלֹא מִשְׁתַּדֵּל
 בַּתּוֹרָה, אָסוּר לוֹ לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו,
 לְהִשְׁתַּתֵּף עִמּוֹ וְלַעֲשׂוֹת עִמּוֹ סְחוּרָה, וְכָל
 שֶׁכֵּן לְלַכֵּת עִמּוֹ בַּדֶּרֶךְ, שֶׁהָרִי אֵין בּוֹ
 אָמוּנָה. (ועל זה) שְׁנִינוּ, כֹּל אָדָם שֶׁהוֹלֵךְ
 בַּדֶּרֶךְ וְאֵין עִמּוֹ דְּבָרֵי תּוֹרָה, מִתְחַיֵּב
 בְּנַפְשׁוֹ. כֹּל שֶׁכֵּן מִי מִתְחַבֵּר בַּדֶּרֶךְ עִם מִי
 שְׁאֵין בּוֹ אָמוּנָה, שְׁלֹא מִחְשִׁיב אֶת כְּבוֹד
 אֲדוֹנוּ וְאֶת שְׁלוֹ, שְׁלֹא חָס עַל נַפְשׁוֹ.

אשריהם הצדיקים שמשתדלים בתורה.

רְבִי יְהוּדָה אוֹמֵר, מִי שְׁלֹא חָס עַל נַפְשׁוֹ,
 אֵיךְ יִשְׁלַף נַפְשׁוֹ כְּשֶׁרָה לְבָנוּ? אָמַר
 רְבִי אֶלְעָזָר, תִּמְהַנֵּי עַל הַדּוּר, וְהָרִי הַדְּבָר
 נֶאֱמַר וְכוּ'. וְעַל זֶה כְּתוּב אֵל תִּהְיֶה כְּסוּס
 כְּפָרָד אֵין הַבֵּין. אֲשֶׁרִיָּהֶם הַצַּדִּיקִים
 שֶׁמִּשְׁתַּדְּלִים בַּתּוֹרָה וְיוֹדְעִים אֶת דְּרָכֵי
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וּמְקַדְּשִׁים אֶת עַצְמָם
 בַּקִּדְשׁ הַמְּלָךְ, וְנִמְצְאִים קְדוּשִׁים בְּכֹל,
 וּמְשׁוּם כֶּךָ שׁוֹלְפִים רוּחַ שֶׁל קֹדֶשׁ
 מִלְמַעְלָה, וְכָל בְּנֵי־הַמֶּלֶךְ הֵם צַדִּיקֵי אָמֶת,
 וְנִקְרָאִים בְּנֵי הַמֶּלֶךְ, בְּנִים קְדוּשִׁים.

אוי להם לרשעים שמעשיהם חצופים.

אוי להם לרשעים, שכלם חצופים
 ומעשיהם חצופים, ומשום כך
 יורשים בניהם נפש חצופה מצד הטמאה,
 כמו שכתוב ונטמתם בם. בא להטמא -
 מטמאים אותו. אל תהיו כסוס כפרד,
 שהם בעלי זנות (של טמאה) על הכל. אין

זה נודעות המכות לכהן, אותן שבאות
 מצד הטמאה ואתן שבאות מהצד האחר.

התורה מעידה בבני האדם

[זוהר ויקרא פרשת קדושים דף (פ' ע"א)] וַיִּדְבֹר
 ה' אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר דַּבֵּר אֶל כָּל עַדַת בְּנֵי
 יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם קְדוּשִׁים תִּהְיוּ כִּי
 קְדוֹשׁ אֲנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם. רְבִי אֶלְעָזָר פִּתַּח,
 (תהלים לב): אֵל תִּהְיֶה כְּסוּס כְּפָרָד אֵין הַבֵּין
 וְגו'. בְּכִמָּה פְעָמִים הַתּוֹרָה מְעִידָה בְּבְנֵי
 אָדָם, כְּמָה פְעָמִים הִיא מְרִימָה קוֹלוֹת
 לְכָל הַצַּדִּיקִים לְהַעִיר אוֹתָם, וְכֹלָם רְדוּמִים
 בְּשִׁנָּה בַחֲטָאֵיהֶם (בחוריהם), אֵינָם
 מִסְתַּכְּלִים וְאֵינָם מִשְׁגִּיחִים בְּאִיזָה פְּנִים
 יַעֲמְדוּ לְיוֹם הַדִּין הָעֵלְיוֹן, כְּשִׁיתָבַע אוֹתָם
 הַמֶּלֶךְ הָעֵלְיוֹן עַל עֲלֻבוֹן הַתּוֹרָה שֶׁצוּעַקְתָּ
 כְּנִגְדָם, וְאֵינָם מִחְזִירִים פְּנֵיהֶם מוֹלָה,
 שְׁכֹלָם פְּגוּמִים בְּכֹל, שְׁאֵינָם יוֹדְעִים אֶת
 אָמוּנַת הַמֶּלֶךְ הָעֵלְיוֹן, אוֹי לָהֶם וְאוֹי
 לְנַפְשָׁם!

אם אינו עוסק בתורה אין בו אמונה

שְׁהָרִי הַתּוֹרָה מְעִידָה בּוֹ וְאוֹמְרָת, (משלי ט)
 מִי פָתִי יָסַר הִנֵּה חָסַר לֵב (ואמרה)
 אָמְרָה לוֹ. מַה זֶה חָסַר לֵב? שְׁאֵין בּוֹ
 אָמוּנָה. שְׁמִי שְׁאֵינּוּ עוֹסֵק בַּתּוֹרָה, אֵין בּוֹ
 אָמוּנָה וּפְגוּם הוּא מִהַכֹּל. (ואמרה) אָמְרָה
 לוֹ?! אָמְרָה לוֹ הִיָּה צְרִיף לְהִיּוֹת, כְּמוֹ
 שְׁנֶאֱמַר (תהלים מב) אָמְרָה לֵאל סְלַעִי. מַה
 זֶה אָמְרָה? אֵלֹא לְהַכְלִיל וּלְהוֹסִיף אֶת
 הַתּוֹרָה שְׁלִמְעָלָה, שֶׁהִיא קוֹרֵאת לוֹ חָסַר
 לֵב, פְּגוּם מִהָאָמוּנָה.

בִּיהוָה חֶסֶד יִסּוּבְכֶנּוּ: יֵא שְׂמֵחוּ בִּיהוָה וְגִילוּ צְדִיקִים וְהִרְנִינוּ כָּל יִשְׂרָאֵל:

זוהר תהלים

האדם בשמחה עמו, לפי שזאת השמחה של הקדוש ברוך הוא היא, שכתוב: "נגילה ונשמחה בו", בו ביום, בו בהקדוש ברוך הוא, והכל ענין אחד.

כאשר הרחמים מתעוררים שמחים תפארת ומלכות

"שמחו בה", כאשר הדינים נכפפים, ורחמים נתעורר, וכאשר נתעורר רחמים, אז "וגילו צדיקים", צדי"ק וצד"ק נתברכים כאחד, נקראים צדיקים כמו שנתבאר, שהרי הם נתברכים ומברכים לעולמות, ומשמחים לכל העולמות, "והרנינו כל ישרי לב", אלו בני האמונה, להתקשר בהם.

על ידי עובדין דלתתא איתער עובדין לעילא

ובב"ב נצרך עשיה למטה, לעורר למעלה, כמו שביארו שעל ידי העשיה שלמטה נתעורר העשיה שלמעלה.

שְׂמֵחָה בַּמוֹעֵד

שְׂמֵחוּ בְּיָי וְגִילוּ צְדִיקִים (לב, יא): וויקרא פרשת אמור דף (קה ע"א) [רבי אבא פתח, (תהלים לב) שְׂמֵחוּ בַּה' וְגִילוּ צְדִיקִים, (שמחו בה', כמו שנאמר) וְכָתוּב (שם קיח) זֶה הַיּוֹם עָשָׂה ה' נְגִילָה וְנִשְׂמָחָה בּוֹ. וּפְרָשָׁה, שְׂהָרִי בְּקִדּוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא (במועדים) צָרִיף לְשִׂמְחָה וּלְהָאִיר פְּנִים, וְיִמְצָא אָדָם

הבין, שלא ישתדלו אנשים בדרך הזו. שאם כך, כתוב כאן אין הבין, וכתוב שם (ישעיה נז) וְהַפְּלָבִים עֲזִי נֶפֶשׁ לֹא יָדְעוּ שְׂבַעָה וְהָמָּה רַעִים לֹא יָדְעוּ הַבֵּין. כְּלוּמַר, יֵהִיוּ מְזַדְּמָנִים אוֹתָם שְׂנַקְרָאִים עֲזִי נֶפֶשׁ. מַה הַטַּעַם? מִשּׁוֹם שְׂלֹא יָדְעוּ הַבֵּין.

עונשו של אינו מתקדש

וְהָמָּה רַעִים, מַה זֶה רַעִים? אֵלּוּ אוֹתָם הַמוֹכִילִים וְהַמְנַהֲיִים אֶת הָאָדָם לְגִיהֶנֶם. לֹא יָדְעוּ שְׂבַעָה, כְּמוֹ שְׂנַאָמַר (משלי ל) לְעִלּוּקָה שְׂתִי בְּנוֹת הַבַּיִת. מִשּׁוֹם כִּךְ שֶׁהֵם הַבַּיִת, לֹא יָדְעוּ שְׂבַעָה. כָּלֵם לְדַרְכָם פָּנוּ אִישׁ לְבַצְעוֹ מִקְצָהוּ. שְׂהָרִי הֵם תִּירֵי הַגִּיהֶנֶם. וְכָל זֶה מִי גָרַם לָהֶם? מִשּׁוֹם שְׂלֹא הִתְקַדְּשׁוּ בְּאוֹתוֹ זְוֹנֵג כְּמוֹ שְׂצָרִיף. וְעַל זֶה כְּתוּב, קִדְּשִׁים תְּהִיוּ כִּי קִדּוֹשׁ אָנִי ה'. אָמַר הַקִּדּוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, מִכָּל שְׂאָר הָעַמִּים לֹא רָצִיתִי לְהַדְּבִיק בִּי אֶלָּא רַק יִשְׂרָאֵל, שְׂכְּתוּב (דברים ד) וְאַתֶּם הַדְּבִיקִים בַּה'. אַתֶּם, וְלֹא שְׂאָר הָעַמִּים. (ועל כן כתוב כאן קדוש) מִשּׁוֹם כִּךְ (קדשים תהיו דוקא).

בני ישראל שמחים בה' ביום טוב

"שְׂמֵחוּ בַּה' וְגִילוּ צְדִיקִים וְגו'" (לב, יא): זוהר תורה; זוהר חלק ג' פ' אמור דף קה. אמר רבי אבא, כתוב: "זֶה הַיּוֹם עָשָׂה ה' נְגִילָה וְנִשְׂמָחָה בּוֹ" (תהלים קיח, כד), הרי ביארו שבמועדים חפץ הקדוש ברוך הוא שנשמח לו ולהאיר לו פנים, ושימצא

—== זוהר תהלים ==—

על ידי עובדין דלתתא איתער עובדין
לעילא

ובבב צריך מעשה למטה לעורר למעלה.
בא ראה, מי שאמר שלא צריך

מעשה בכל, או דברים להוציא אותם
ולעשות בהם קול, תפח רוחו. והרי כאן
הפרשה הזו תוכיח, הדלקת הנרות וקטרת
הבשמים, (כאחד, משום) שכתוב שמן וקטרת
ישמח לב. (ובזה) ובמעשה הזה נמצאת
הדלקה למעלה ושמחה למטה (הדלקה
ושמחה למעלה ולמטה) והתקשרות יחד כראוי.
(ובמעשה שלמטה מתעורר מעשה שלמעלה) אמר רבי
יהודה, המזבח שלמטה מעורר מזבח אחר.
הכהן שלמטה מעורר כהן אחר. במעשה
שלמטה מתעורר מעשה שלמעלה.

בשמחה, משום שאותה שמחה היא של
הקדוש ברוך הוא, שכתוב נגילה ונשמחה
בו - ביום. בו - בקדוש ברוך הוא, והכל
דבר אחד.

כאשר יש רחמים יש חוד והשפעות

שמחו בה, כשהדינים נכנעים
ומתעוררים רחמים, וכאשר
מתעוררים הרחמים, אזי וגילו צדיקים,
(כתוב) צדיק וצדק מתברכים יחד,
שנקראים צדיקים, כמו שנתבאר, שהרי
אלו מתברכים (מברכים) לעולמים, ושמחים
לעולמים כלם. והרנינו כל ישרי לב - אלו
בני האמונה, להקשר להם.

לג א רַנְנוּ צְדִיקִים בַּיהוָה לְיֹשְׁרִים נְאֻחַ תְּחַלֵּה: ב הוֹדוּ לַיהוָה כְּבִנּוֹר בְּנִבְלַ עֲשׂוֹר וּמְרוּ לוֹ: ג שִׁירוּ לוֹ שִׁיר חֲדָשׁ חִיטִּיבוּ נֶגֶן בְּתַרוּעָה: ד כִּי יֵשֶׁר דְּבַר יְהוָה וְכָל מַעֲשָׂיו בְּיֶאֱמוּנָה: ה אֲהַב צְדָקָה וּמִשְׁפָּט חֶסֶד יְהוָה מְלֶאכֶה הָאָרֶץ: ו בְּדַבַּר יְהוָה שָׁמַיִם נַעֲשׂוּ וּבְרוּחַ פִּי כָל

לאשה שבניה מתים

רננו צדיקים וגו' (לג, א): [שימוש תהלים לפרק לג]. לאשה שבניה מתים. אמור אותו עם שם שלו על שמן זית ומשח אותה. עוד למקום שיש בו צרה ח"ו יאמרו בני המקום זה המזמור. השם שלו יה-וה. י' מן "ביה-וה, ה' מן "הודו, ו' מן "עצת יהוה, ה' מן "היוצר.

זוהר תהלים

בְּדַבַּר ה' שָׁמַיִם נַעֲשׂוּ

בְּדַבַּר ה' שָׁמַיִם נַעֲשׂוּ וּבְרוּחַ פִּי כָל צְבָאָם (לג, ו): [זוהר - בראשית פ' וירא

(דף קיח:)] שָׁנִינוּ בְּכִרְיָתָא, אָמַר רַבִּי יוֹסִי, כָּל מַה שְׁעוֹשֶׂה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, אֵינוֹ צָרִיף לַעֲשׂוֹת אֶלָּא בְּדַבּוֹר. שְׂכִינָן שְׂאֵמַר מִמְּקוֹם קִדְשָׁתוֹ יְהֵא כָּךְ - מִיַּד נַעֲשֶׂה. בֵּא רְאֵה כַח גְּבוּרַתוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׂכַתוֹב (תהלים לג) בְּדַבַּר ה' שָׁמַיִם נַעֲשׂוּ. שְׂאֵמַר רַבִּי

יֹחֲנָן [יהודה], מַה זֶה שְׂכַתוֹב (שמות יב) וְעִבְרָתִי בְּאָרֶץ מִצְרַיִם אֲנִי וְלֹא מְלֶאכֶךְ וְגוֹ? אָמַר רַבִּי יְהוּדָה מְכָאן לְמַדְנֵנוּ כַח גְּבוּרַתוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וּמַעֲלָתוֹ שֶׁהוּא גְבוּיָה עַל הַכֹּל. אָמַר הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אוֹמֵר זֶה שֶׁל מִצְרַיִם מְזוּהָמָת וּמְטוֹנָפֶת, וְאֵין רְאוּי לְשַׁגֵּר מְלֶאכֶךְ וְלֹא שָׂרָף, דְּבַר קָדוֹשׁ בֵּין רְשָׁעִים אֲרוּרִים מְטוֹנָפִים, אֶלָּא אֲנִי עוֹשֶׂה מַה שְׂאֵין יְכוּל לַעֲשׂוֹת מְלֶאכֶךְ וְלֹא שָׂרָף וְלֹא שְׂלִיחַ. שְׂאֵנִי

"אֲהַב צְדָקָה וּמִשְׁפָּט חֶסֶד ה' מְלֶאכֶה

הָאָרֶץ" (לג, ה): [זוהר חלק ג' דף רצב]. אמר רבי שמעון, בוא וראה כאשר נמתק צד"ק ההיא ממשפ"ט אז נקראת צדקה סי והעולם נמתק בחסד ונתמלא ממנו, זהו שכתוב: "אֲהַב צְדָקָה וּמִשְׁפָּט חֶסֶד ה' מְלֶאכֶה הָאָרֶץ".

שָׁמַיִם שְׂלֻמְטָה נַעֲשׂוּ בְּדַבַּר שָׁמַיִם שְׂלֻמְעֵלָה

בְּדַבַּר ה' שָׁמַיִם נַעֲשׂוּ וּבְרוּחַ פִּי כָל צְבָאָם (לג, ו): [זוהר - בראשית פ'

בראשית (דף קג:)] אָמַר רַבִּי יִצְחָק, כְּתוּב (תהלים לג) בְּדַבַּר ה' שָׁמַיִם נַעֲשׂוּ וּבְרוּחַ פִּי כָל צְבָאָם. בְּדַבַּר ה' שָׁמַיִם נַעֲשׂוּ - אֵלוֹ שָׁמַיִם שְׂלֻמְטָה שְׂנַעֲשׂוּ בְּדַבַּר שָׁמַיִם שְׂלֻמְעֵלָה. בְּרוּחַ - שֶׁהוֹצִיא קוֹל עַד שֶׁהִגִּיעַ לְאוֹתוֹ נִהַר שְׂשׁוּפֵעַ וְיוֹצֵא וְלֹא פוֹסְקִים מִימְיוֹ לְעוֹלָמִים. וּבְרוּחַ פִּי כָל צְבָאָם - כָּל הַתַּחְתּוֹנִים עוֹמְדִים בְּרוּחַ שֶׁהוּא זָכַר.

צָבָאָם: ז כַּיּוֹם כִּינֹר מִי הַיָּם נִתַּן בְּאַצְרוֹת תְּהוֹמוֹת: ה יִירָאוּ מִיְהוָה אֱלֹהֵי כָל
הָאָרֶץ מִמֶּנּוּ יִגְוֹרוּ כָּל יוֹשְׁבֵי תֵבֵל: ט כִּי הוּא אָמַר וַיְהִי הוּא צִוָּה וַיַּעֲמֵד: י יְהוָה
אֱלֹהֵי הַפִּיר עֲצַת גּוֹיִם הִנְיָא מִחֲשֻׁבוֹת עַמּוּיִם: יא עֲצַת יְהוָה אֱלֹהֵי לְעוֹלָם תַּעֲמֹד
מִחֲשֻׁבוֹת לְבוֹ לְדֹר וָדֹר: יב אֲשֶׁרֵי חֲגוּי אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֵי אֱלֹהֵי הַעָם
בַּחֲר לְנַחֲלָה לֹא: יג מִשָּׁמַיִם הִבִּיט יְהוָה אֱלֹהֵי רָאָה אֶת כָּל בְּנֵי הָאָדָם:
יד מִמִּכּוֹן שִׁבְתּוֹ הִשְׁגִּיחַ אֶל כָּל יוֹשְׁבֵי הָאָרֶץ: טו הַיַּעַר יַחַד לִפְנֵי הַמִּכּוֹן אֶל כָּל
מַעֲשֵׂיהֶם: טז אֵין הַמֶּלֶךְ נוֹשָׁע בְּרַב חַיִל גְּבוּר לֹא יִנְצַל בְּרַב כַּחַ: יז שֶׁקֶר הַפּוֹסֵם
לְתִשׁוּעָה וּבְרַב חַיִל לֹא יִמְלֹט: יח הִנֵּה עֵין יְהוָה אֱלֹהֵי אֶל יִרְאוּ לְמַיְחָלִים

— זוהר תהלים —

מתעכבות עד שהקדוש ברוך הוא מוריד אותן למטה.

רבי אלעזר אמר באות אחת נברא העולם בלא אמירה

בדבר ה' שמים נעשו וברוח פיו כל צבאם (לג, ט): [זוהר חדש 9' בראשית

(דף ת: מדרש הנעלם] שנינו, בעשרה מאמרות נברא העולם. רבי חייא ורבי נתן אומרים, במאמר אחד נברא, ואיזהו? שכתוב (תהלים לג) בדבר ה' שמים נעשו. ורבי אבא אמר, שכתוב (שם) כִּי הוּא אָמַר וַיְהִי הוּא צִוָּה וַיַּעֲמֵד. אמירה אחת בלבד.

רבי אלעזר אמר, לא זה ולא זה, אלא באות אחת נברא העולם, בלא אמירה. שלמדנו, רבי אלעזר אמר, אות אחת נטל הקדוש ברוך הוא משמו, ובאותה האות נברא, והינו שאמר רבי אלעזר, מהו שכתוב (שמות טו) מִי כַמְכָה בְּאֵלֶם ה', שיוכל לברא את העולם?

יוסף שהיה טוב עין היה עולי עין

היה עין ה' אל יראיו למיחלים לחסדו (לג, יח): [זוהר במדבר 9' נשא (דף ק"ל). האדרא

אומר ממקום קדושתו יהא כך ומיד נעשה, מה שאין המלאך יכול לעשותו. אבל הקדוש ברוך הוא, ממקום קדושתו אומר יהא כך ומיד נעשה מה שהוא רוצה לעשות. ולפיכך לא נעשית נקמה זו על ידי מלאך ושליח, בשביל קלון המצרים, ולהראות גדולתו של מקום שלא רצה שיכנסו בנייהם דבר קדוש, ועל הדרך הזה נאמר אני ולא מלאך. אני יכול לעשותו ולא מלאך.

וברוח פיו כל צבאם

בדבר ה' שמים נעשו וברוח פיו כל צבאם (לג, ט): [זוהר ח"ג - 9' אחרי

מות (דף ט"ח:)] בא ראה, בשעה שבאות הנשמות הקדושות ממעלה למטה, ואותם צדיקי העולם שולפים אותם מהמלך ומהגבירה, מעטים הם. שבאותה שעה שיורדת, עומדת לפני המלך, ורצונו של המלך להתבונן בה, כמו שבארנו, בשעה שנושב הקדוש ברוך הוא רוח בכל חיל וחיל של השמים, כל החילות נעשים, ועומדים במקומם. זהו שכתוב וברוח פיו כל צבאם. ומהן

לְחַסְדּוֹ: יֵשׁ לְהַצִּיל מִמָּוֶת נַפְשָׁם וּלְחַיּוֹתָם בְּרַעֲב: כ נִפְשֵׁנוּ חֲבַתָּה לַיהוָה
 עֲזַרְנוּ וּמִגִּנְנוּ הוּא: כֹּא פִי בּוֹ יִשְׁמַח לִפְנֵי פִי בְשֵׁם קְדֹשׁ בְּטַחָנִי: כב יְהִי חֶסֶדְךָ
 יְהוָה עָלֵינוּ כַּאֲשֶׁר יִחַלְנוּ לָךְ:

זוהר תהלים

רַבֵּא קַדִּישָׁא [כְּתִיב (תהלים לג) הִנֵּה עֵינַי יְיָ אֵל
 יִרְאִיו. וּכְתִיב (זכריה ד) עֵינַי ה' הִמָּה
 מְשׁוּטְטִים בְּכֹל הָאָרֶץ. זָכוּ, עֵינַי יְיָ אֵל
 יִרְאִיו, עֵינָא דְלְעִילָא. לָא זָכוּ, עֵינַי יְיָ הִמָּה
 מְשׁוּטְטוֹת, עֵינָא דְלְתַתָּא. דְתַנְיָא, מִפְּנֵי מַה
 זָכָה יוֹסֵף דְלָא שְׁלֵטָא בֵּיה עֵינָא בִישָׂא,
 מִפְּנֵי שְׁזָכָה לְאַשְׁתַּגַּחָא בְּעֵינָא טְבָא עִילָאָה,
 הָדָא הוּא דְכְתִיב, (בראשית מט) בֵּן פּוֹרֵת יוֹסֵף
 בֵּן פּוֹרֵת עָלֵי עֵינַי. אֲמַאי הוּא בֵּן פּוֹרֵת. עָלֵי
 עֵינַי. כְּלוּמַר עַל סַבְת עֵינַי דְאַשְׁתַּגַּח בֵּיה.

לד א לְדוֹד בְּשִׁנּוֹתַי אֶת טַעְמוֹ לִפְנֵי אַבְיִמֶלֶךְ וַיִּגְרָשְׁהוּ וַיִּלְךְ: ב אֲבָרְכָה אֶת
יְהוָה כִּכְלֵ עַת תִּמְיֵד תַּחֲלִתוֹ בְּפִי: ג בִּיהוָה תִּתְחַלֵּל נַפְשִׁי

שימוש תהלים

לילך לדרך

לדוד בשנותיו את טעמו וגו' (לד, א): [שימוש תהלים לפרק לד]. כשתלך לפני שר ושלטון אמור אותו עם שם שלו ותמצא חן והשם שלו פל"א. ועוד כשתצא לדרך אמור אותו עם שם שלו ותצליח והוא טוב גם כן לדרוש.

זוהר תהלים

שְׁלַחְנוּ, הַשְׂכִּינָה עוֹמֶדֶת שָׁם, וְהִצַּד הָאָחֵר עוֹמֵד שָׁם. כְּשִׁמְזַמֵּן הָאָדָם לְבָרֵךְ אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, הַשְׂכִּינָה מִתְתַקְּנֶת (בהזמנה זו) לַגִּבִּי מַעֲלָה לְקַבֵּל בְּרָכוֹת, וְהִצַּד הָאָחֵר מִתְכּוֹפֵף. (ואם נתקנת בברכות לגבי מעלה והצד האחר אינו בכלל) וְאִם לֹא מִזְמִין הָאָדָם לְבָרֵךְ אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, הִצַּד הָאָחֵר שׁוֹמֵעַ וּמְכַשְׁשׁ לִהְיוֹת לוֹ חֵלֶק בְּאוֹתָהּ בְּרָכָה.

וְאִם תֹּאמַר, לָמָּה אֵין הַזְּמִנָּה בְּשִׁאֵר הַבְּרָכוֹת? אֲלֹא אוֹתוֹ דִּבֵּר הַבְּרָכָה שְׂמֵבְרָכִים עָלָיו, הוּא הַזְּמִנָּה. וְכֵן וּרְאֵה שְׂכָף זֶה, שֶׁזֶה שְׂמֵבְרָךְ עַל הַפְּרִי, אוֹתוֹ פְּרִי הוּא הַזְּמִנָּה וּמְבָרְכִים עָלָיו, וְאֵין לוֹ חֵלֶק לְצַד הָאָחֵר. וְקֹדֶם זֶה שֶׁהִיָּה אוֹתוֹ פְּרִי בְרִשׁוֹת הִצַּד הָאָחֵר, לֹא מְבָרְכִים עָלָיו, וְכַתּוּב (ויקרא יט) לֹא יֵאָכֵל, בְּשִׁבִיל שְׂלֹא יִבְרְכוּ עַל אוֹתוֹ הַפְּרִי וְלֹא יִתְבָּרֵךְ הִצַּד הָאָחֵר. כִּינּוּן שֶׁיֵּצֵא מִרְשׁוֹתוֹ, יֵאָכֵל, וּמְבָרְכִים עָלָיו. וְהִיא הַזְּמִנָּה לְבְּרָכָה. וְכֵן כָּל דְּבָרֵי הָעוֹלָם שְׂמֵבְרָכִים עֲלֵיהֶם, כָּלֵם

"לְדוֹד בְּשִׁנּוֹתַי אֶת טַעְמוֹ לִפְנֵי אַבְיִמֶלֶךְ וַיִּגְרָשְׁהוּ וַיִּלְךְ" (לד, א). [זוהר תורה: זוהר חלק ב' דף קלז:] אמר רבי שמעון הלבנ"ה כאשר נפרדת מן צד הטומאה ביום השבת, בשביל לקבל הארה מן השמ"ש, זה הוא "לְדוֹד בְּשִׁנּוֹתַי אֶת טַעְמוֹ לִפְנֵי אַבְיִמֶלֶךְ וַיִּגְו", ולאחר שנפרדה מן צד ההוא אז מתחברת עם השמ"ש, ומזמור זה מתחיל בכ"ב אותיות שמכניס השמ"ש בהלבנ"ה וזממור זה בשביל הפרשת הלבנ"ה מן צד הטומאה, ויש במזמור הזה כ"ב האותיות מהארת השמ"ש.

הזמנה והכנה לפני הברכות

אֲבָרְכָה אֶת ה' כִּכְלֵ עַת וַיִּגְו' (לד, ב): [זוהר במדבר - פ' בלק (דף קפ"ו):] פְּתַח וְאָמַר, (תהלים לד) אֲבָרְכָה אֶת ה' כִּכְלֵ עַת וַיִּגְו'. וְכִי מָה רָאָה דוֹד לומר אֲבָרְכָה אֶת ה' אֲלֹא רָאָה דוֹד שֶׁצָּרִיךְ הַזְּמִנָּה, וְאָמַר אֲבָרְכָה. בְּגִלְל שֶׁבִשְׂעָה שְׂאָדָם יוֹשֵׁב עַל

זיו זוהר

גדולה מכל הכ"ב אותיות של האלפ"א בית"א, ולכך התחלת הפסוקים באותיות האלפ"א בית"א.

סד. שבשבת קודש זמן עליית העולמות ואז הזדווגות תפארת במלכות הוא באופן היותר נעלה, והתפארת משפיע בה הארה

יִשְׁמְעוּ עֲנָוִים וַיִּשְׁמְחוּ: ה גְּדִלוֹ לַיהוָה = אֲתִי וַנְּרוֹמְמָה שְׁמוֹ יְחִדּוּ: ה דְּרִשְׁתִּי אֶת יְהוָה = וְעֲנֵנִי וּמְכַל מְגִירוֹתַי הֲצִילֵנִי: ו הַבִּיטוּ אֵלָיו וְנַהְרוּ וּפְנִיחֶם אֶל

זוהר תהלים

יודע? הרי פרשוה, שהרי בהתחלה כתוב, (במדבר כא) והוא נלחם במלך מואב הראשון ויקח את כל ארצו מידו. ששכר את בלעם וכו'. אבל פי ידעתי, ידיעה ודאי ידע בחקמתו. את אשר תברך מברך וגו', מה צריך כאן ברכה, שהרי בשביל קללה הלך? ואם אותו דבר שהיה יודע מבלעם בהתחלה היה קללה, מה זה את אשר תברך מברך? אלא דבר זה לא ידעתי ולא זכיתי בו עד שבא רבי אלעזר ודרש, (תהלים לד) אברכה את ה' בכל עת תמיד תהלתו כפי. וכתוב (שם טז) אברך את ה' אשר יעצני. מי (צריך) שצריך ברכה מן התחתונים. את, שהרי נאחז בהם כשלהבת בפתילה. ודוד שיידע את זה, אמר אברכה את. אמר אותו רשע, אותה דרגה שלהם, אחוזה בהם בגלל ברכותיהם, שמברכים אותה בכל יום. כח יש לך לברך את אותה דרגה, ותעקר אותה מהם. וזהו כי ידעתי את אשר תברך מברך וגו'. ובזה נוכל להם. תברך את אותה דרגה, ותקלל את הפתילה. ועל זה אמר ואנכי אקרה כה, אעקר אותה מהם שלא תאחז בהם.

ועוד אקרה כה - אשפיע ואמשיך את אותה דרגה בחטאים וטמאה ובקרי ובטמאה שעשו בנייה, והיא תעשה אתם גמר. מיד - וילכו זקני מואב וזקני מדן וקסמים בידם. שלא יאמר אותו רשע שאין עמו אותם מיני כשפים שצריך בידו להתעכב עליהם (ויתעכב עליהם).

הזמנה לברכה, ואין בהם חלק לצד האחר.

ואם תאמר, אף כף לברכת זמון כוס ברכה היתה הזמנה, מדוע הבה ונברך? אלא הואיל ובתחלה כשהיה שותה אמר "בורא פרי הגפן", הרי זה היה הזמנה. וכעת לברכת המזון צריכים שנוי להזמנה אחרת, שהרי כוס זו הוא לקדוש ברוך הוא, ולא למזון, ומשום זה צריך הזמנת הפה.

[דף קפ"ז ע"א] ואם תאמר, נברך שאכלנו משלו זוהי הזמנה, ברוך שאכלנו משלו זוהי ברכה - כן זה בודאי. אבל נברך זוהי הזמנה אחרת, הזמנה של בורא פרי הגפן. (של הפה) שהקודמת היא ההזמנה לכוס של ברכה סתם. וכוס זו, כיון שנטל, היא הזמנה אחרת במלת נברך לגבי עולם העליון, שכל מזונות וברכות יוצאות משם. ומשום זה הוא בדרך נסתר, שעולם העליון הוא נסתר ואין אליו הזמנה, אלא בדרגה זו כוס ברכה. (שבמלת נברך) אמר רבי יהודה, אשרי חלקנו שמיים העולם עד פעת לא שמענו דברים אלו, ודאי הרי אמרנו שזה אינו בן אדם.

הדרגות של עם ישראל לפי הברכות מתעלים ומתקשרים

אברכה את ה' בכל עת וגו' (לד, ט): זוהר ח"ג - פ' בלק (דף קצ"ט) כי ידעתי את אשר תברך מברך וגו'. וכי מאין היה

יִחְפְּרוּ: זֶה עָנִי קָרָא וַיִּחְלָצֵם: שָׁמַע וּמָכַל צְרוּתוֹ הוֹשִׁיעוּ: ה חֲנָה מְלֹאךְ
וַיִּחְלָצֵם: סָבִיב לִירְאָיו וַיִּחְלָצֵם: ט טַעַמֹּו וְרָאוּ כִּי טוֹב יִחְלָצֵם: אֲשֶׁרִי

זוהר תהלים

אֲשֶׁרִי הַצַּדִּיקִים שֶׁהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא רוֹצֵה
בְּכַבּוּדָם יוֹתֵר עַל שְׁלוֹ

סְעוּדַת הַצַּדִּיקִים לְעֵתִיד לְבֹא לְשִׁמּוּחַ
בְּשִׁמְחָתוֹ

חֲנָה מְלֹאךְ ה' סָבִיב לִירְאָיו וַיִּחְלָצֵם (לד,

ח): [זוהר שמות [פ' המון] (דף ס"ד.)]

וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה עֲבֹר לִפְנֵי הָעָם וְגו'.

רַבִּי חֵיִיא פִּתַח, (תהלים לד) חֲנָה מְלֹאךְ ה'

סָבִיב לִירְאָיו וַיִּחְלָצֵם. אֲשֶׁרִי הַצַּדִּיקִים

שֶׁהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא רוֹצֵה בְּכַבּוּדָם יוֹתֵר

עַל שְׁלוֹ. בֹּא רְאֵה כִּמָּה הֵם בְּנֵי הָעוֹלָם

שֶׁמְחַרְפִּים וּמְגַדְפִּים לְמַעְלָה, כְּמוֹ

שֶׁסַּנְחַרִּיב חֲרַף וּגְדַף וְאָמַר (מלכים ב יח) מִי

בְּכָל אֱלֹהֵי הָאָרְצוֹת וְגו'. וְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ

הוּא מַחַל וְלֹא תִבַע מִמֶּנּוּ. כִּינֵן שֶׁהוֹשִׁיט

אֶת יָדוֹ עַל חֲזַקְיָה, מַה כְּתוּב? (שם יט) וַיֵּצֵא

מְלֹאךְ ה' וַיַּף בְּמַחְנֵה אֲשׁוּר וְגו'. יִרְבְּעָם בֵּן

נְבֻט הָיָה עוֹבֵד לְעַבְדוּת זָרָה וּמְקַטֵּר לָהּ

וְזוֹבַח לָהּ, וְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא תִבַע

מִמֶּנּוּ. וּכְשָׁבֵא עֵדוֹ הִנְבִּיא וְהִתְנַבֵּא עָלָיו,

וְהוֹשִׁיט יִרְבְּעָם אֶת יָדוֹ כְּנִגְדּוֹ - מַה כְּתוּב?

(שם א יג) וַתִּיבֹשׁ יָדוֹ וְגו', וְלֹא יָכַל לְהִשְׁיבָהּ

אֵלָיו. וְעַל שֶׁעַבַד לְעַבְדוּת זָרָה לֹא תִבַע אוֹתוֹ

הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא]. פְּרַעַה חֲרַף וּגְדַף, וְאָמַר

(שמות ה) מִי ה' וְגו', וְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא

תִּבַע מִמֶּנּוּ, עַד שֶׁסָּרַב לִישְׂרָאֵל, שֶׁכְּתוּב

(שם ט) עוֹדֶךָ מִסְתּוֹלֵל בְּעַמִּי, (שם) הִנֵּה יָד ה'

הוֹיָה בְּמַקְנֶךָ וְגו'. וְכֵן בְּכָל מְקוֹם הַקְדוֹשׁ

בְּרוּךְ הוּא תוֹבֵעַ אֶת עַלְבוֹן הַצַּדִּיקִים יוֹתֵר

עַל שְׁלוֹ. כָּאֵן מֹשֶׁה אָמַר (שם יז) עוֹד מַעַט

וּסְקִלוּנִי. אָמַר לוֹ הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, מֹשֶׁה,

אֵינִי זֶמֶן לְתִבַע אֶת עַלְבוֹנֶךָ, אֲלֵא עֲבֹר

וַיִּשְׁמְעוּ עַנּוּיִם וַיִּשְׁמְחוּ (לד, א): [זוהר בראשית

פ' תולדות (דף קס.)] אָמַר רַבִּי יְהוֹנָדָה,

סְעוּדַת הַצַּדִּיקִים לְעֵתִיד לְבֹא לְשִׁמּוּחַ

בְּשִׁמְחָתוֹ, זֶהוּ שֶׁכְּתוּב (תהלים לד) וַיִּשְׁמְעוּ

עַנּוּיִם וַיִּשְׁמְחוּ. רַב הוֹנָא אָמַר, מִכָּאֵן (שם ה)

וַיִּשְׁמְחוּ כָּל חוֹסֵי בֶךָ לְעוֹלָם יִרְנְנוּ. אָמַר

רַבִּי יִצְחָק, זֶה וְזֶה יִשְׁנֵם לְעֵתִיד לְבֹא.

וְלִמְדוּנָה, אָמַר רַבִּי יוֹסִי, יֵינן הַמְשַׁמֵּר בְּעַנְיָו

מִשְׁשֵׁת יְמֵי בְּרֵאשִׁית - אֵלּוּ דְבָרִים עֲתִיקִים

שֶׁלֹּא נִגְלוּ לְאָדָם מִיּוֹם שֶׁנִּבְרָא הָעוֹלָם,

וְעֲתִידִים לְהִתְגַּלּוֹת לְצַדִּיקִים לְעֵתִיד לְבֹא,

וְזוֹ הִיא הַשְּׁתִיָּה וְהָאֲכִילָה, וְדַאי זוֹ הִיא.

מְלֹאךְ אֶחָד אוֹ מְלֹאכִים

חֲנָה מְלֹאךְ ה' סָבִיב לִירְאָיו וַיִּחְלָצֵם (לד,

ח): [זוהר - בראשית פ' וישלח (דף קס.)]

פִּתַח רַבִּי יִצְחָק וְאָמַר, כְּתוּב (תהלים לד) חֲנָה

מְלֹאךְ ה' סָבִיב לִירְאָיו וַיִּחְלָצֵם. הָרִי

פְּרִשׁוּהָ. אֲבָל בְּמָקוֹם אֶחָד כְּתוּב כִּי

מְלֹאכָיו יִצְוֶה לָךְ, מְלֹאכָיו רַבִּים, וְכָאֵן

אֶחָד, שֶׁכְּתוּב חֲנָה מְלֹאךְ ה' סָבִיב לִירְאָיו

וַיִּחְלָצֵם. אֲלֵא כִּי מְלֹאכָיו יִצְוֶה לָךְ - אֵלּוֹ

שְׂאָר מְלֹאכִים. מְלֹאךְ ה' סָבִיב - זוֹ שְׁכִינָה,

כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שמות א) וַיֵּרָא מְלֹאךְ ה' אֵלָיו

בְּלַבַת אֵשׁ מִתּוֹךְ הַסֵּנֶה. וְלָכֵן חֲנָה מְלֹאךְ

ה' סָבִיב לִירְאָיו, לְהַקִּיפוֹ בְּכָל הַצַּדִּיקִים כְּדִי

לְהַצִּיל אוֹתוֹ, וּכְשֶׁהִשְׁכִּינָה שׁוֹרָה בְּתוֹךְ

הָאָדָם, כְּמָה מַחְנוּת קְדוּשִׁים כְּלָם

מִזְדַּמְנִים לְשֵׁם.

הַגִּבּוֹר יַחֲסֶה בּוֹ: י יִרְאוּ אֶת יְהוָה: ַּקְדָּשׁוֹ כִּי אֵין מַחְסוֹר לִירְאָיו:
 יא כְּפִירִים רָשׁוּ וְרָעְבוּ וְדָרְשׁוּ יְהוָה: ַּלֹּא יַחְסְרוּ כָּל טוֹב: יב לְבוֹ בָּנִים
 שָׁמְעוּ לִי יִרְאֵת יְהוָה: ַּאֲלֹמְרֵכֶם: יג מִי הָאִישׁ הַחֲפִיץ חַיִּים אֲהֵב יָמִים

— זוהר תהלים —

יִשְׁמַר פִּיּוֹ מִמּוֹאֵכֶל וּמִשִּׁתָּה שְׁמִטְמָאִים אֶת
 הַנֶּפֶשׁ וּמִרְחִיקִים אֶת הָאָדָם

לְפָנֵי הָעַם, וְנִרְאָה מִי יוֹשֵׁט יָדוֹ כְּנִגְדָּךְ. וְכִי
 בְּרִשׁוֹתֶם אֶתָּה עוֹמֵד, אוּ בְרִשׁוֹתַי?

מִי הָאִישׁ הַחֲפִיץ חַיִּים וְגו', (לד, יג-טו): נְזוּחַר
 - וִיקָרָא - פ' שְׁמִינִי (דף מא.) [רַבִּי אַבְבָּא פִתַּח

וְאָמַר, (תהלים לד) מִי הָאִישׁ הַחֲפִיץ חַיִּים
 וְגו', נִצַּר לְשׁוֹנֵף מֶרְעַ וְגו', סוּר מֶרְעַ וְגו'.
 וְכַתּוּב, (משלי כא) שְׁמַר פִּיּוֹ וּלְשׁוֹנוֹ וְגו'. מִי
 הָאִישׁ הַחֲפִיץ חַיִּים, אֵיזָה חַיִּים? אֵלֹא אֱלוֹ
 חַיִּים שְׁנִקְרָאִים הָעוֹלָם הַבָּא, וְהַחַיִּים
 שׁוֹרִים שָׁם. וְעַל כֵּן שְׁנִינוּ, עֵץ חַיִּים הוּא
 עֵץ מְאוֹתָם הַחַיִּים, הָעֵץ שְׁנִטַּע בְּאוֹתָם
 חַיִּים, וְעַל כֵּן כְּתוּב מִי הָאִישׁ הַחֲפִיץ חַיִּים.
 אוֹהֵב יָמִים לְרֵאוֹת טוֹב, מִי הַיָּמִים? אֵלֹא
 זְהוּ שְׁמוֹ שֶׁל הַמֶּלֶךְ הַקְּדוֹשׁ, שְׁאוֹחֵז
 בְּאוֹתָם יָמִים עֲלִיוֹנִים, שְׁנִקְרָאוּ יְמֵי
 הַשְּׁמַיִם עַל הָאָרֶץ. יְמֵי הַשְּׁמַיִם וְדַאי, עַל
 הָאָרֶץ וְדַאי. מִי שְׁרוּצָה חַיִּים שְׁלַמְעֵלָה,
 שִׁיְהִיָּה לוֹ חֶלֶק בָּהֶם. וּמִי שְׁרוּצָה יָמִים
 עֲלִיוֹנִים לְהַדְּבִק בָּהֶם וּלְאַהֵב אוֹתָם -
 יִשְׁמַר פִּיּוֹ מִמְּכָל, יִשְׁמַר פִּיּוֹ וּלְשׁוֹנוֹ,
 וְיִשְׁמַר פִּיּוֹ מִמּוֹאֵכֶל וּמִשִּׁתָּה שְׁמִטְמָאִים אֶת
 הַנֶּפֶשׁ וּמִרְחִיקִים אֶת הָאָדָם מְאוֹתָם חַיִּים
 וּמְאוֹתָם יָמִים, וְיִשְׁמַר (פִּיּוֹ וּלְשׁוֹנוֹ) לְשׁוֹנוֹ
 מִדְּבָרִים רָעִים שֶׁלֹּא יִטְמָא בָּהֶם, וְיִתְרַחֵק
 מֵהֶם, וְלֹא יִהְיֶה לוֹ חֶלֶק בָּהֶם. בֵּא רֵאָה,
 פֶּה וְלָשׁוֹן, כִּךְ נִקְרָא מְקוֹם (אחַר) עֲלִיוֹן,
 וּמִשׁוֹם כִּךְ לֹא יִפְגַּם אָדָם אֶת פִּיּוֹ וּלְשׁוֹנוֹ,
 וְכָל שְׂכָן לְטִמְאָה אֶת נִפְשׁוֹ וְעֲצָמוֹ, מִשׁוֹם
 שְׁנִטְמָא הוּא בְּעוֹלָם הָאֲחֵר, וְהָרִי בְּאֲרָנוֹ

"יִרְאוּ אֶת ה' קְדָשׁוֹ כִּי אֵין מַחְסוֹר
 לִירְאָיו" (לד, ט): נְזוּחַר תּוֹרָה; תִּיקוּנִי

זוהר] כֹּל מִי שִׁישׁ בּוֹ יִרְאֵת ה' דְּרִשׁוּ בְעֵלֵי
 מִשְׁנָה שְׁאִין לְזֶה מַחְסוֹר, זְהוּ שְׁכַתּוּב:
 "יִרְאוּ אֶת ה' קְדָשׁוֹ כִּי אֵין מַחְסוֹר
 לִירְאָיו", לֹא יִהְיֶה מְאוֹתָן שְׁנֵאמַר בְּהֶם
 וְחִשׁוֹן מִישׁוֹר אֶךְ לְמַחְסוֹר, וְלֹא יִהְיֶה לוֹ
 חִסְרוֹן בְּתוֹרָה אִם הוּא בְעַל תּוֹרָה, כִּי אִם
 אֵין תּוֹרָה אֵין יִרְאָה, כְּמוֹ שְׁאִמְרוּ אֵין בּוֹר
 יִרְאָ חִטָּא, וְכְמוֹ שְׁאִם אֵין תּוֹרָה אֵין יִרְאָה,
 אִף כִּךְ אִם אֵין יִרְאָה אֵין תּוֹרָה, "כִּי אֵין
 מַחְסוֹר לִירְאָיו", לֹא יִהְיֶה לוֹ חִסְרוֹן
 בְּמִשְׁנָתוֹ וְלֹא בְּמַעֲשָׁיו הַטּוֹבִים, שְׁאִין
 מַחְסוֹר וְעִנּוּת כְּמַחְסוֹר הַתּוֹרָה וּמַעֲשִׂים
 טוֹבִים, כְּמוֹ שְׁדִרְשׁוּ בְעֵלֵי מִשְׁנָה אֵין עִנּוּ
 אֵלֹא מְתוֹרָה וּמִצְוֹת.

"כְּפִירִים רָשׁוּ וְרָעְבוּ וְדָרְשׁוּ יְהוָה: ַּלֹּא יַחְסְרוּ
 כָּל טוֹב" (לד, טא). נְזוּחַר תּוֹרָה; זוּחַר

חֶלֶק ג' דף רנט.] אִמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן "כְּפִירִים רָשׁוּ
 וְרָעְבוּ", אֵלוֹ הַשְּׁרִים שֶׁל שְׂאֵר עַמִּים עוֹבְדֵי
 כּוֹכָבִים, [שְׁהָרִי בַחַג הַסְּכוֹת הָיוּ יִשְׂרָאֵל מִקְרִיבִים
 בְּשִׁבְלִים קְרִבּוֹת ע' פְּרִים] וְאֵלוֹ הַקְּרִבּוֹת הָיוּ
 הוֹלְכִים וּמְתַמַּעְטִים, וְכְמוֹ שְׁהַקְּרִבּוֹת
 נְתַמַּעַט וְכֵן גַּם נְתַמַּעַט הַטּוֹב שְׁלֵהֶם, אֲבָל
 לְיִשְׂרָאֵל שְׁהֶם עִמּוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 מֵהַ כְּתוּב, "וְדָרְשׁוּ יְהוָה: ַּלֹּא יַחְסְרוּ כָּל טוֹב",
 שְׁהֶם הוֹלְכִים וְנִתְעַלִּים לְמַעְלָה מְעַלָּה.

לראות טוב: י נצר לשונך מרע ושפתך מדבר מרמה: טו סור מרע ועשה

זוהר תהלים

מדברים דברים רעים, אותם הדבורים עולים למעלה, ובשעה שעולים, הכל מכריזים ואומרים: הסתלקו מסביב הדבור הרע של פלוני! פנו מקום לדרך של הנחש התקיף! אז הנשמה הקדושה עוברת ממנו ומסתלקת ולא יכולה לדבר, כמו שנאמר (תהלים ט) נאלמתי דומיה החשיתי מטוב.

ואתה הנשמה עולה בבושה, בצרה של הכל, ולא נותנים לה מקום כמקדם. ועל זה כתוב, שמר פיו ולשונו שמר מצרות נפשו. נפשו ודאי. אותה שהיתה מדברת, נעשתה משתקת משום הדבור הרע. ואז מזדמן הנחש, שהכל חוזר למקומו, וכשאותו הדבור הרע עולה בדרך ידועות ושורה לפני הנחש התקיף, כמה רוחות מתעוררות בעולם, ורוח יורדת מהצד ההוא, ומצאת אותו האיש מעורר אותו בדבור רע, והרוח הממללת הקדושה הזו עוברת ממנו. אז שורה עליו ומטמאת אותו, ואז הוא סגור.

כמו שענשו של האיש הזה משום דבור רע, כך ענשו משום דבור טוב, שבא לידו ויכל לדבר ולא דבר. משום שפגם אותה הרוח הממללת, שהיא מתקנת לדבר למעלה ולדבר למטה, והכל בקדשה. כל שכן אם העם הולכים בדרך עקמה, והוא יכול לדבר להם ולהוכיח אותם, ושותק ולא מדבר, כמו שאמרנו שכתוב נאלמתי דומיה החשיתי מטוב וכאבי נעבר. [ד' ט"ז ע"א] נעבר במכות של

אם שפתותיו ולשונו מדברים דברים רעים אותם הדבורים עולים למעלה, ובשעה שעולים הכל מכריזים ואומרים: הסתלקו מסביב הדבור הרע של פלוני! פנו מקום לדרך של הנחש התקיף! אז הנשמה הקדושה עוברת ממנו ומסתלקת ולא יכולה לדבר

נצר לשונך מרע (לד, יד): [זוהר - ויקרא - פ'

תזריע (ד' ט"ז)]. בא ראה, בכל זמן שהנשמה הקדושה הזו נדבכת באדם, אהוב רבנו הוא. כמה שומרים שומרים אותו מכל הצדדים, רשום הוא לטוב, למעלה ולמטה, והשכינה הקדושה שורה עליו. ובזמן שהוא מסטה את דרכו, השכינה מסתלקת ממנו, והנשמה הקדושה לא נדבכת בו. ומצד הנחש הרע התקיף מתעוררת רוח אחת שמשוטטת והולכת בעולם, שלא שורה אלא במקום שהקדשה העליונה הסתלקה משם, ואז האיש נטמא, ונפגם בבשרו במראה פניו בכל. ובא ראה, משום שנפש חיה הזו היא קדושה עליונה, כשמושכת אותה הארץ הקדושה ונכללת בתוכה, אז קוראים לה נשמה, וזו היא שעולה למעלה ומדברת לפני המלך הקדוש, ונכנסת בכל השערים, ואין מוחה בידה, ועל כן נקראת רוח ממללא, שהרי לכל שאר הנפשות אין רשות לדבר לפני המלך, פרט לזו. ועל כן התורה מכריזה ואומרת: (תהלים לד) נצר לשונך מרע וגו', וכתוב (משלי כא) שמר פיו ולשונו וגו'. משום שאם שפתותיו ולשונו

—== זוהר תהלים ==—

(ב) הִיָּה ה' כְּאוֹיֵב, וְלֹא אוֹיֵב. שְׂאֵם לֹא כָּךְ, לֹא נִשְׂאָר מִיִּשְׂרָאֵל גְּזַעִים בְּעוֹלָם. כְּמוֹ זֶה, (שם א) הִיָּתָה כְּאַלְמָנָה, וְלֹא אַלְמָנָה. כְּאַלְמָנָה שֶׁהִלֵּךְ בַּעֲלָהּ לְעֵבֶר הַיָּם וּמְחַכָּה לוֹ.

אָמַר רַבִּי חֵיִיא, וּמִכָּאֵן מִשְׁמַע? מִשֵּׁם מִשְׁמַע, שֶׁהוּא עֵקֶר הַכֹּל, שֶׁכְּתוּב (יחזקאל א) וְעַל דְּמוֹת הַכֶּסֶף דְּמוֹת כְּמִרְאָה אָדָם. כְּמִרְאָה אָדָם, וְלֹא מִרְאָה אָדָם. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, כְּתוּב כְּתַפּוּחַ בַּעֲצֵי הַיַּעַר וְגו'. כְּתַפּוּחַ, וְלֹא תַפּוּחַ. כְּתַפּוּחַ, שֶׁנִּפְרָד בְּגִנּוּנָיו, וּבְגִנּוּנִים אַחֲזוּ הַדְּבָר. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, אִלוּ לֹא בָאתָ לִכְאֵן אֲלֵא לְשַׁמַּע הַדְּבָרִים הַלְלוּ - דִּי.

כְּמָה עֵדִים נָתַן הַקָּב"ה לְכֹל אָדָם שֶׁלֹּא יִחְטֹא?

נִצַּר לְשׁוֹנֵף מִרַע (לד, יד): [זוהר - שמות פ' ויקרא פ' שלח לך (דף קע"ה):] אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, כְּמָה עֵדִים עָשָׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהַעֲיֵד בֵּיהֶם בְּנֵי אָדָם, וְכֹלָם בַּעֲצָה וּבַעֲדוֹת עוֹמְדִים מוּלוֹ. קָם בְּבִקְרָה, מוֹשִׁיט רַגְלָיו לְלַכֵּת - עֵדִים עוֹמְדִים מוּלוֹ, מְכַרְזִימִים וְאוֹמְרִים: (שמואל א ב) רַגְלֵי חֲסִידָיו יִשְׁמַר וְגו'. (קהלת ד) שְׁמֹר רַגְלֶךָ כַּאֲשֶׁר תִּלְךְ. (משלי ד) פִּלֵּס מַעְגַּל רַגְלֶךָ. פּוֹתַח עֵינָיו לְהַסְתַּפֵּל בְּעוֹלָם - הַעֲדִים אוֹמְרִים: (שם) עֵינֶיךָ לִנְכַח יִבִּיטוּ. קָם לְדַבֵּר - הַעֲדִים אוֹמְרִים: (תהלים לד) נִצַּר לְשׁוֹנֵף מִרַע וְגו'. מוֹשִׁיט יָדָיו בְּדַבְרֵי הַעוֹלָם - הַעֲדִים אוֹמְרִים: (שם) סוּר מִרַע וַעֲשֵׂה טוֹב. אִם מְצִיתָ לָהֶם - יָפָה, וְאִם לֹא - כְּתוּב (זכריה ג) וְהִשְׁטָן עִמָּד עַל יָמֵינוּ לְשַׁטְנוֹ. כֹּלָם מְעִידִים עָלָיו בְּחֻטְאָיו

טְמֵאָה. וְזֶהוּ שְׂאֵמֶר דָּוִד הַמֶּלֶךְ, מִלְּקַח בְּזֵה וּמִתְפַּנֵּה מִמֶּנּוּ, שֶׁכְּתוּב (תהלים פז) פִּנָּה אֵלַי וְחַנּוּנִי. מַה זֶה פִּנָּה אֵלַי? כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (במדבר יב) וַיִּפֶן אֶהָרֶן. יָרְדוּ רַבִּי חֵיִיא וְרַבִּי יוֹסִי וּנְשָׁקוּהוּ. הַתְּחַבְּרוּ יַחַד כָּל אוֹתָהּ הַדְרָךְ. קָרָא עֲלֵיהֶם רַבִּי חֵיִיא, (משלי ד) וְאַרְחַ צְדִיקִים כְּאוֹר נֶגְהָ הוֹלֵךְ וְאוֹר עַד נִכּוֹן הַיּוֹם.

בְּגַלְל לְשׁוֹן הִרְעַ מַחְלוֹת יוֹרְדוֹת לְעוֹלָם חֲלִילָה

נִצַּר לְשׁוֹנֵף מִרַע (לד, יד): [זוהר - שמות פ' משפטים (דף קכ"ב):] שְׁנִינּוּ, יִשְׂרָאֵל נִקְרְאוּ קְדָשׁ, וּמִשׁוֹם שֶׁהֵם קְדָשׁ אֲסוּר לְאָדָם לְקַרְא לְחַבְּרוֹ בְּשֵׁם גְּנָאִי וְלֹא לְכַנּוֹת שֵׁם לְחַבְּרוֹ, וְעִנְשׁוֹ גְּדוֹל, וְכָל שֶׁכֵּן בְּדַבְרֵים אַחֲרֵים. שְׁנִינּוּ, כְּתוּב (תהלים לד) נִצַּר לְשׁוֹנֵף מִרַע וְגו'. מַהוּ מִרַע? שֶׁבְּגַלְל לְשׁוֹן הִרְעַ מַחְלוֹת יוֹרְדוֹת לְעוֹלָם.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, כָּל מִי שֶׁקּוֹרָא לְחַבְּרוֹ בְּשֵׁם שְׂאִין בּוֹ וּמְגַנֵּה אוֹתוֹ, נִתְפָּס בְּמָה שְׂאִין בּוֹ. שְׂאֵמֶר רַבִּי חֵיִיא אָמַר רַבִּי חִזְקִיָּה, כָּל מִי שֶׁקּוֹרָא לְחַבְּרוֹ רָשָׁע, מוֹרִידִים אוֹתוֹ לְגִיהֶנֶם, וְיוֹרְדִים לוֹ לְלַחֲיוֹ, פָּרִט לְאוֹתָם חֲצוּפִים שֶׁל הַתּוֹרָה שֶׁמִּתַּר לְאָדָם לְקַרְא לָהֶם רָשָׁע.

אוֹתוֹ אִישׁ שֶׁקָּלַל אֶת חַבְּרוֹ, עֵבֶר רַבִּי יִיסָא, אָמַר לוֹ, כְּמוֹ רָשָׁע עָשִׂיתָ. בָּא לְפָנָי רַבִּי יְהוּדָה. אָמַר לוֹ, רָשָׁע לֹא אֲמַרְתִּי לוֹ, אֲלֵא כְּרָשָׁע, שֶׁמִּרְאָה דְּכָרְיוֹ כְּרָשָׁע, וְלֹא אֲמַרְתִּי שֶׁהוּא רָשָׁע. בָּא רַבִּי יְהוּדָה וְשָׂאל לְמַעֲשֵׂה לְפָנָי רַבִּי אֶלְעָזָר. אָמַר לוֹ, וְדָא שְׂלֵא הַתְּחַיֵּב. מַנִּין לְנוּ? שֶׁכְּתוּב (איכה

מִזֶּבֶד בְּקֶשׁ שְׁלוֹם וְרַדְפָּחוּ: מִן עֵינֵי יְהוָה אֵל צְדִיקִים וְאֲזַנּוֹ אֵל שׁוֹעֲתָם:

— זוהר תהלים —

משום כך צריך להשמר שלא ישמעו את אותה תפלה בני אדם. ועוד, שדבור של תפלה נאחז בעולם העליון, ודבר של העולם העליון אין צריך לשמע. כמו זה מי שקורא בתורה, אחד קורא ואחד לשתק. ואם שנים קוראים בתורה, הם גורעים באמונה שלמעלה, משום שאחד קול ואחד דבור הכל אחד, אז שני קולות ושני דבורים זו גריעות האמונה. אלא שיהיה קול ודבור אחד כמו שצריך, כדי שיהיה אותו קול ואותו דבור אחד. ואותו הממנה ששמו עזריאל הזקן, כשאותה תפלה עולה בלחש, כל אותן ששים רבוא מחנות, וכל אותם בעלי עינים, וכל אותם בעלי אזנים, כלם יוצאים ונושקים אותו דבור של תפלה שעולה. זהו שכתוב (תהלים לד) עיני ה' אל צדיקים ואזניו אל שועתם. עיני ה' אל צדיקים - אלו בעלי העינים שלמטה, משום שיש (שאי) בעלי עינים שלמעלה. ואזניו אל שועתם - אלה בעלי האזנים.

עיני ה' אל צדיקים - יש כאן סיוע שמימי עיני ה' אל צדיקים ואזניו אל שועתם (לד, טז): (זוהר - ח"ב פ' פקודי (דף רכ"ה)) רבי אבא ורבי אחא ורבי יוסי היו הולכים מטבריה לצפורי. עד שהיו הולכים, ראו את רבי אלעזר שהיה בא ורבי חייא עמו. אמר רבי אבא, ודאי נשתתף עם השכינה. חכו להם עד שהגיעו אליהם. כיון שהגיעו אליהם, אמר רבי אלעזר, כתוב (תהלים לד) עיני ה' אל צדיקים ואזניו אל שועתם.

למעלה. אם רוצה האיש להשתדל בעבודת הקדוש ברוך הוא - כלם מעידים סגוריא לפניו, ועומדים להעיד עליו טובות בשעה שצריך לו.

עיני ה' אל צדיקים ואזניו אל שועתם

עיני ה' אל צדיקים ואזניו אל שועתם (לד, טז): (זוהר - שמות פ' ויקהל (דף ר"ב)) (ברקיע השני עולה התפלה עד אותו רקיע, ונפתחים) וכשעולה התפלה עד לאתו רקיע, נפתחים שנים עשר שערי אותו הרקיע, ובאותו השער השנים עשר עומד ממנה אחד ששמו עזריאל, וזה ממנה על כמה חילות, על כמה מחנות, וכשתפלה עולה, עומד הממנה הזה ומכריז על כל אותם פתחים ואומר: (ישעיה כו) פתחו שערים וגו', וכל השערים נפתחים, ונכנסת התפלה לכל אותם הפתחים. ואז מתעורר ממנה אחד זקן לימים שעומד לצד דרום, ששמו עזריאל הזקן, ולפעמים הוא נקרא מחניאל, משום שהתמנה על ששים רבוא מחנות, וכלם בעלי כנפים, בעלי מחנות, מלאים עינים. ואצלם עומדים אותם מחנות בעלי אזנים. ונקראים אזנים, משום שהם מקשיבים לכל אותם שמתפללים תפלתם בלחש וברצון הלב, שלא נשמעת אותה תפלה לאחר. התפלה הזו עולה, ומקשיבים לה כל אותם שנקראים בעלי אזנים. ואם אותה תפלה נשמעת לאזני אדם, אין מי שמקשיב לה למעלה, ולא מקשיבים לה אחרים, פרט למי ששומע בראשונה.

וַיִּפְּנֵי יְהוָה בְּעֵשִׂי רַע לְהַכְרִית מֵאֶרֶץ זָכָרָם: יח צַעֲקוּ יְהוָה וְיִשְׁמַע וּמְכַל צְרוּתָם הַצִּילָם: יט קְרוֹב יְהוָה לְנִשְׁפָּרֵי לֵב וְאַתְּ דַּבְּאֵי רוּחַ וּשְׁמִיעַ: כ רַבּוֹת רַעוֹת צְדִיק וּמְכַלָּם וַצִּילָנוּ יְהוָה: כא שְׁמַר כָּל עַצְמוֹתָיו אַחַת

— זוהר תהלים —

[להתקיים] בעולם הזה, שפיון שאדם יוצא לאויר העולם, מיד מזדמן להשתתף עמו יצר הרע, כמו שנאמר, שכתוב (בראשית ד) לפתח חטאת רבץ וגו', ואז משתתף עמו יצר הרע. ובא וראה שפך הוא, שהרי הבהמות מיום שנולדים, שומרים את עצמם ובורחים מתוך האש ומכל המקומות הרעים, ואדם מיד בא לזרק את עצמו לתוך האש, משום שיצר הרע שרוי בתוכו, ומיד מסיט אותו לדרך רעה.

ובארנו, שכתוב (קהלת ד) טוב ילד מסכן וחכם ממלך זקן וכסיל אשר לא ידע להזהר עוד. טוב ילד - זהו יצר הטוב, שהוא יצר טוב שהוא ילד מימים מועטים עם האדם, שהרי משלשה עשר שנים ואילך [עמו], כמו שנתבאר. ממלך זקן וכסיל. ממלך - זה הוא יצר הרע, שהוא נקרא מלך ושליט בעולם על בני אדם. זקן וכסיל - שהוא זקן ודאי, כמו שבארוהו, שכאשר אדם נולד ויוצא לאויר העולם, הוא מזדמן עם האדם, ועל כן הוא מלך זקן וכסיל. אשר לא ידע להזהר עוד, לא כתוב להזהיר אלא להזהר, משום שהוא כסיל, ועליו אמר שלמה, עליו השלום, (קהלת ב) והכסיל בחשך הולך, שהרי מפסלת החשך הוא בא, ואין לו אור לעולמים.

רבי שמעון אמר, בא ראה, כתוב טוב ילד מסכן וחכם, מי זה ילד מסכן? הרי

פסוק זה קשה, מה זה עיני ה' אל צדיקים? אם בשביל השגחת הקדוש ברוך הוא עליהם כדי להיטיב להם בעולם הזה, הרי ראינו כמה צדיקים הם שבעולם הזה, ואפלו מזונות כמו עורכי השדה, לא יכולים להשיג. אם כן, מה זה עיני ה' אל צדיקים? אלא סוד כאן יש. בא וראה, כל אותם בריות העולם, כלם ידועים למעלה, בין לצד זה ובין לצד זה. אותם שלצד הקדשה נודעים למעלה אליו, והשגחתו תמיד עליהם. ואותם שלצד הטמאה נודעים לו, והשגחתו תמיד עליהם. ובמקום ששולטת אותה ההשגחה של צד הקדשה, לא משגיח הצד האחר, ולא יקרב אליו לעולמים ולא יכול לדחותו ממקומו בכל מה שהוא עושה. ולכן עיני ה' אל צדיקים וגו', משום זה הצד האחר לא יכול לשלט עליו. ועכשו יש כאן סיוע שמיימי, וכל ההשגחה הטובה שלמעלה היא כאן, וכל צד אחר וכל דבר רע לא יכול לשלט עליכם.

חכמת היצר טוב וכסלות היצר הרע

רבות רעות צדיק ומכבדם וצילנו ה' (לה),
 (ב): [זוהר בראשית פ' וישב (דף קפ.)]
 וישב יעקב בארץ מגורי אביו בארץ כנען.
 רבי חייא פתח ואמר, (תהלים לד) רבות רעות צדיק ומכלם וצילנו ה' בא ראה כמה מקטרגים יש לו לאדם מן היום שהקדוש ברוך הוא נתן בו נשמה [ד"א לאדם]

מִהֵנָּה לֹא נִשְׁבְּרָה: כִּב תְּמוֹתַת רִשְׁעֵי רָעָה וְשִׁנְאֵי צְדִיק יִאֲשָׁמוּ: בִּנ פְּוֹדָה יִתְּנֶנּוּ
נַפְשׁ עֲבָדָיו וְלֹא יִאֲשָׁמוּ כָּל הַחֹסִים בּוֹ:

— זוהר תהלים —

עמו - כִּשְׂבָא חֲבֵרוֹ, שֶׁהוּא יֵצֵר הַטּוֹב, מֵרַע אֶת הָאָדָם עִמּוֹ וְלֹא יִכּוֹל לְזַקֵּק רֵאשׁוֹ כְּאֵלוֹ הַטְּעִין עַל כְּתַפּוֹ כָּל הַמְּשָׂאוֹת שֶׁל הָעוֹלָם בְּגִלְלֵי אוֹתוֹ רִשְׁעֵי עָרוֹם שֶׁהַקְּדִים עִמּוֹ. וְעַל זֶה אָמַר שְׁלֹמֹה (קְהֵלֶת ט) וְחִכְמַת הַמְּסֻכָּן בְּזוּיָהּ וּדְבָרָיו אֵינֶם נִשְׁמָעִים, מִשּׁוּם שֶׁהֵנָּה הַקְּדִים אַחֵר. וְעַל כֵּן, כָּל דִּין שֶׁמִּקְבֵּל מֵאָדָם דְּבָר בְּטָרִם יָבֵא חֲבֵרוֹ, כְּאֵלוֹ קִבֵּל עָלָיו תּוֹעֵבָה אַחֲרַת לְאֻמוֹנָהּ, אֲלֵא (מִשְׁלֵי ש) וְכֹא רַעְהוּ וְחִקְרוּ, וְזֶה הוּא דֶרֶךְ שֶׁל אָדָם צְדִיק. שֶׁהָרִי הָאָדָם הַצְּדִיק הַזֶּה שֶׁלֹּא הָאֱמִין לְאוֹתוֹ רִשְׁעֵי עָרוֹם שֶׁל יֵצֵר הָרַע בְּטָרִם יָבֵא חֲבֵרוֹ, שֶׁהוּא יֵצֵר הַטּוֹב. וּמִשּׁוּם זֶה בְּנֵי אָדָם נִכְשָׁלִים לְעוֹלָם הַבָּא. אֲבָל אוֹתוֹ צְדִיק שֶׁפּוֹחַד מִרְבוּנוֹ, כִּמְהָ רַעוֹת סוֹכֵל בְּעוֹלָם הַזֶּה כְּדֵי שֶׁלֹּא יֵאֱמִין וְלֹא יִשְׁתַּתֵּף עִם אוֹתוֹ יֵצֵר הָרַע, וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְצִיל אוֹתוֹ מִכָּלִם. זֶהוּ שֶׁכְּתוּב (תְּהִלִּים לֵד) רַבּוֹת רַעוֹת צְדִיק וּמִכָּלִם יִצְלִנּוּ ה'. לֹא כְּתוּב רַבּוֹת רַעוֹת לְצְדִיק, אֲלֵא צְדִיק, מִשּׁוּם שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְרַצֵּה בּוֹ, וּמִשּׁוּם כִּף הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְרַצֵּה מֵאוֹתוֹ הָאָדָם וּמְצִיל אוֹתוֹ מִן הַכָּל בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא. אֲשֶׁרֵי חֲלִקוּ.

בְּאֵרוֹהָ, וְנִתְבָּאָר שֶׁהוּא יֵצֵר טוֹב. אֲבָל טוֹב יֵלֵד, זֶהוּ שֶׁכְּתוּב (תְּהִלִּים לז) נֵעַר הֵייתִי גַם זְקַנְתִּי, וְזֶה הוּא נֵעַר שֶׁהוּא יֵלֵד מִסֻּכָּן, שְׂאִין לוֹ מַעֲצָמוֹ כְּלוּם. וְלִמָּה נִקְרָא נֵעַר? מִשּׁוּם שֶׁיֵּשׁ לוֹ חֲדוּשׁ הַלְּבָנָה שֶׁתְּמִיד מִתְחַדֶּשֶׁת, וְתְמִיד הוּא יֵלֵד מִסֻּכָּן, כְּמוֹ שֶׁאֲמַרְנוּ. וְחִכְס, מִשּׁוּם שֶׁשׁוֹרָה בּוֹ חִכְמָה. מִמֶּלֶךְ זֶקֶן - זֶהוּ יֵצֵר הָרַע, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר, שֶׁהָרִי מִיּוֹם שֶׁהָיָה לֹא יֵצֵא מִטְּמֵאָתוֹ לְעוֹלָמִים. וְהוּא כְּסִיל, שֶׁכָּל דְּרָכָיו הֵם לְדֶרֶךְ רָעָה, וְהוֹלֵךְ וּמִסְטָה אֶת בְּנֵי הָאָדָם וְלֹא יוֹדֵעַ לְהִזְהֵר, וְהוּא בָּא עִם אָדָם בְּעֵלִילוֹת כְּדֵי לְהִסְטוֹתָם מִדֶּרֶךְ טוֹבָה לְדֶרֶךְ רָעָה. בֹּא רֵאָה, עַל זֶה מִקְדִּים עִם אָדָם בְּיוֹם שֶׁנּוֹלָד, כְּדֵי שֶׁיֵּאֱמִין לוֹ, שֶׁהָרִי כְּשֶׁבֵא יֵצֵר הַטּוֹב, לֹא יִכּוֹל הָאָדָם לְהֵאֱמִין לוֹ, וְדוֹמָה עָלָיו כְּמַעֲמָסָה. כְּמוֹ זֶה שְׁנִינוּ, מִי הוּא רִשְׁעֵי עָרוֹם? זֶהוּ מִי שֶׁמִּקְדִּים לְטַעַן דְּבָרָיו לְפָנֵי הַדִּין טָרִם יָבֵא חֲבֵרוֹ בְּעַל הַדִּין, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (מִשְׁלֵי יח) צְדִיק הָרֵאשׁוֹן בְּרִיבוֹ וְגו'. כְּמוֹ זֶה (הוּא נ"א הַזֶּה) רִשְׁעֵי עָרוֹם, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (בְּרַאשִׁית ג) וְהִנְחֵשׁ הָיָה עָרוֹם, וְהוּא מִקְדִּים וְשׁוֹרָה עִמּוֹ שֶׁל אָדָם בְּטָרִם יָבֵא חֲבֵרוֹ לְשִׁרּוֹת עָלָיו. וּמִשּׁוּם שֶׁהוּא מִקְדִּים, וְהֵנָּה טוֹעֵן טַעֲנָתוֹ

ו לחודש

לָהּ א לְדָוִד רִיבָה יְהוֹשִׁיָּהוּ אֶת יְרִיבֵי לֶחֶם אֶת לַחֲמֵי: ב תַּחֲזֹק מִגֵּן וְצַנְחָה וְקוֹמָה בְּעֶזְרָתִי: ג וְהָרַק תְּנִית וְסֹגֵר לְקִרְאֵת רִדְפֵי אָמַר לְנַפְשִׁי יִשְׁעֵתְךָ אֲנִי: ד יִבְשׂוּ וַיְבַלְמוּ מִבְּקָשֵׁי נַפְשִׁי וַפְּגוּ אַחֲזֹר וַיַּחֲפְרוּ חֲשָׁבֵי רַעְתִּי: ה יִהְיוּ כְּמִין לִפְנֵי רוּחַ וּמְלֵאךְ יְהוֹשִׁיָּהוּ אֶת הַדְּחָה: ו יִהְיוּ דְרָכָם חֲשָׁךְ וַחֲלֻקְלֻקּוֹת וּמְלֵאךְ יְהוֹשִׁיָּהוּ אֶת רִדְפָם: ז כִּי חָנַם טְמוֹנֵי לִי שַׁחַת רִשְׁתָּם חָנַם חֲפְרוּ לְנַפְשִׁי: ח תִּבְוָאָהּ שׂוֹאָה לֹא יִדַּע וְרִשְׁתּוֹ אֲשֶׁר טָמֵן תִּלְבְּרוּ בְּשׂוֹאָה וּפֶל בָּהּ: ט וַנַּפְשִׁי תִגְיֹל בִּיהוֹשִׁיָּהוּ אֶת תְּשִׁישׁ בִּישׁוּעָתּוֹ: י כָּל עֲצָמוֹתַי תִּאֲמַרְנָה יְהוֹשִׁיָּהוּ אֶת מִי כְמוֹךָ מִצִּיל עֲנִי מִחֲזֹק מְמוֹנֵי וְעֲנִי וְאֲבִיזֵן מִגְּזֹלוֹ: יא יְקוֹמֵן עֲדֵי חָמָס אֲשֶׁר לֹא

אם קמו עליך מריבים

ריבה ה' את יריבי וגו' (לה, א): [שימוש תהלים לפרק לה]. אם קמו עליך בעלי ריבים אמור בכל בוקר ג' ימים ותנצחם. והשם שלו י"ה. י' מן "לחם את לוחמי, ה' מן "החזק מגן וצנה.

זוהר תהלים

שֶׁלש דְּרָגוֹת שֶׁל נֶפֶשׁ רוּחַ וּנְשָׁמָה
כָּל עֲצָמוֹתַי תִּאֲמַרְנָה ה' מִי כְמוֹךָ (לה, א):
 [זוהר - שמות פ' תרומה (דף קמ"ב.)] הַרוּחַ,
 זְהוּ שְׂרוּכֵב עַל הַנֶּפֶשׁ הַזֹּו וְשׁוֹלֵט עָלֶיהָ
 וּמְאִיר לָהּ בְּכָל מָה שֶׁצָּרֶיהָ, וְהַנֶּפֶשׁ הִיא
 כֶּסֶף לְרוּחַ הַזֹּו. הַנֶּשְׁמָה, הִיא מוֹצִיאָה אֶת
 הַרוּחַ הַזֹּו, וְשׁוֹלֵטת עָלָיו וּמְאִירָה לוֹ
 בְּאוֹתוֹ אֹר חַיִּים, וְאוֹתָהּ רוּחַ תְּלוּיָה
 בְּנֶשְׁמָה הַזֹּו, וְנֶאֱדָר מִמֶּנָּה בְּאוֹתוֹ הָאוֹר
 שֶׁמְאִיר. אוֹתָהּ נֶפֶשׁ תְּלוּיָה בְּאוֹתָהּ רוּחַ,
 וְנֶאֱדָרָה מִמֶּנָּה וְנִזְוֵיָה מִמֶּנָּה, וְהַכֹּל קֶשֶׁר
 אֶחָד.

בְּגֵן עֵדֵן, וּנְשָׁמָה לְמַעְלָה. נֶפֶשׁ זוֹ מְתִישְׁבַת
 (לא מתישבת) בְּמִקְוָה בְּתוֹךְ הַגּוֹף לְמִטָּה.
 כְּמוֹ זֶה הַכֹּל לְמִטָּה כֶּךָ נִפְרָדִים בְּאָדָם. וְאִף
 עַל גֵּב שֶׁכֶּלֶם קֶשֶׁר אֶחָד, הַנֶּשְׁמָה עוֹלָה
 לְמַעְלָה לְתוֹךְ נְבִיעַת הַבְּאֵר. הַרוּחַ נִכְנָסֶת
 לְגֵן עֵדֵן כְּמוֹ שֶׁלְמַעְלָה. הַנֶּפֶשׁ מְתִישְׁבַת
 בְּתוֹךְ הַקֶּבֶר.

וְאִם תֹּאמַר, הַנֶּפֶשׁ לְמַעְלָה שְׂמֵתִישְׁבַת
 בְּתוֹךְ הַגּוֹף בְּקֶבֶר, אֵיפֹה הוּא
 הַקֶּבֶר? אֵלֹא בְּתוֹךְ אוֹתָהּ קְלִפָּה קֶשֶׁה,
 וְלִכְן נֶפֶשׁ כְּמוֹ זוֹ שֶׁלְמִטָּה, וְהַכֹּל זֶה כְּמוֹ
 זֶה, וְלִכְן שֶׁלש דְּרָגוֹת נִפְרָדוֹת, וְהֵן קֶשֶׁר
 אֶחָד וְסוּד אֶחָד. וּבְכָל זְמַן שֶׁהַעֲצָמוֹת
 נִמְצְאוֹת בְּתוֹךְ הַקֶּבֶר, הַנֶּפֶשׁ הַזֹּו נִמְצָאת
 שָׁם. כֹּאֵן יֵשׁ סוּד לִיּוֹדְעֵי דְרָךְ הָאֱמֶת יִרְאִי
 חֲטָא. בְּשַׁעַה שֶׁהַנֶּשְׁמָה מְתַעֲטֶרֶת לְמַעְלָה
 בְּתוֹךְ הַעֲטָרָה הַקְּדוּשָׁה, וְהַרוּחַ עוֹמְדָת
 בְּאוֹר עֲלִיּוֹן בְּשִׁבְתוֹת וְחֲדָשִׁים וְזִמְנִים -

וְעַד שֶׁנֶּשְׁמָה עֲלִיּוֹנָה זוֹ לֹא עוֹלָה לְתוֹךְ
 נְבִיעַת עֵתִיק הַעֲתִיקִים, נִסְתָּר כָּל
 הַנִּסְתָּרִים, וּמְתַמְלָאת מִמֶּנּוּ, מִשׁוּם שֶׁלֹּא
 פּוֹסֵק - הַרוּחַ הַזֹּו לֹא נִכְנָסֶת לְגֵן עֵדֵן,
 שֶׁהִיא נֶפֶשׁ, וְלְעוֹלָם הַרוּחַ לֹא שׁוֹרָה אֵלֹא

יִדְעֵתִי יִשְׁאֲלוּנִי: יב יִשְׁלֹמוּנִי רְעָה תַחַת מִזְבֵּחַ שְׂבֹול לְנַפְשִׁי: יג וְאֲנִי בַחֲלוֹתָם
לְבוּשֵׁי שָׂק עָנִיתִי בְצוּם נַפְשִׁי וְתַפְלְתִּי עַל חִיקֵי תְשׁוּבָה: יד פֶּרַע בָּאָח לִי

— — — — — זוהר תהלים — — — — —

ברוך הוא עתיד להחיות את המתים, ועתיד הקדוש ברוך הוא להתקין העצמות ולקרב כל אחת ואחת למקומן, שכתוב (יחזקאל לו) ותקרבו עצמות עצם אל עצמו, וכתוב (ישעיה נח) ועצמתיך יחליץ. אז עתידות הן לומר שירה. איזו שירה אומרות? ה' מי כמוך (מקדימים), וזו השירה המעלה ממה שאמרנו ישראל על הים, שהרי הם לא הזכירו את השם הקדוש אלא אחרי שלש מלים, שכתוב (שמות טו) מי כמכה באלם ה'. וכאן הם מקדימים את השם הקדוש, שכתוב ה' מי כמוך. מציל עני מחזק ממנו - זה יצר טוב מיצר הרע, משום שיצר הרע תקיף הוא כמו אבן, ככתוב (יחזקאל לו) והסרתי את לב האבן, ויצר הטוב הוא בשר, שכתוב ונתתי לכם לב בשר.

אסור לו לאדם להתפלל על הרשעים
שיסתלקו מן העולם

וְאֲנִי בַחֲלוֹתָם לְבוּשֵׁי שָׂק וְגו' (ל, יא): [זוהר
- בראשית פ' וירא (דף קה):] אָמַר רַבִּי,

מִצְוָה לוֹ לְאָדָם לְהִתְפַּלֵּל עַל הַרְשָׁעִים כְּדִי
שִׁיחְזְרוּ לְמוֹטָב וְלֹא יִכְנסוּ לְגִיהֵנִם, שְׁכַתוֹב
(תהלים לה) וְאֲנִי בַחֲלוֹתָם לְבוּשֵׁי שָׂק וְגו'.
וְאָמַר רַבִּי, אָסוּר לוֹ לְאָדָם לְהִתְפַּלֵּל עַל
הַרְשָׁעִים שִׁיִּסְתַּלְקוּ מִן הָעוֹלָם, שְׁאֵלְמָלָא
סִלְקוּ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְתַרַח מִן הָעוֹלָם
כְּשֶׁהִיָּה עוֹבֵד עֲבוּדָה זָרָה, לֹא בָּא אֲבָרְהָם
אֲבִינוּ לְעוֹלָם, וְשִׁכְטֵי יִשְׂרָאֵל לֹא הָיוּ,

הַנֶּפֶשׁ הַזֹּה, בְּשַׁעַה שֶׁהָרוּחַ יוֹרֵדֵת מִתּוֹךְ
הָאוֹר הָעֲלִיּוֹן לְדוֹר בְּגֵן עֶדֶן מֵאִיר וְנוֹצֵץ,
הִיא עוֹמֵדֵת בְּתוֹךְ הַקָּבֵר וּמִתְגַּלְמֵת בְּדִיוֹקָן
שֶׁהִיָּה בְּתוֹךְ הַגּוֹף בְּתַחֲלָה, וְכֹל אוֹתָן
עֲצָמוֹת עוֹלוֹת בְּאוֹתוֹ דִּיוֹקָן, וּמִשְׁבַּחֹת
וּמוֹדוֹת לְקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. זֶהוּ שְׁכַתוֹב
(תהלים לה) כֹּל עֲצָמֹתַי תֹּאמְרֵנָה ה' מִי כְמוֹךְ.
לֹא כְתוּב אוֹמְרוֹת, אֲלֵא תֹאמְרֵנָה.

וְאֵלְמָלָא נִתְנָה רְשׁוּת לְעֵין לְרֹאוֹת, הִיתָה
רוֹאֶה בְּלִילָה כְּשֶׁנִּכְנַסְתָּ (כשירצאת)
שְׁכַת וְלִילוֹת חֲדָשִׁים וּזְמַנִּים כְּמוֹ דְמִיּוֹת
עַל גְּבֵי הַקָּבְרִים מוֹדוֹת וּמִשְׁבַּחֹת אֵת
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. אֲבָל טַפְשׁוֹת בְּנֵי הָאָדָם
מְעַכְבֵּת אוֹתָם שְׁלֹא יוֹדְעִים וְלֹא מִשְׁגִּיחִים
עַל מָה עוֹמְדִים בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְלֹא חוֹשְׁשִׁים
לְהִשְׁגִּיחַ בְּכַבוֹד הַמַּלְאָךְ הָעֲלִיּוֹן בְּעוֹלָם
הַזֶּה, כֹּל שֶׁכֵּן לְהִשְׁגִּיחַ בְּכַבוֹד אוֹתוֹ
הָעוֹלָם, וְעַל מָה עוֹמֵד, וְאִיךְ הַדְּבָרִים
מִתְפָּרְשִׁים.

כֹּל עֲצָמֹתַי תֹּאמְרֵנָה ה' מִי כְמוֹךְ - בְּשַׁעַת
תַּחֲתֵת הַמֵּתִים הָעֲצָמוֹת יִתְקַרְבוּ

כֹּל עֲצָמוֹתַי תֹּאמְרֵנָה ה' מִי כְמוֹךְ (לה, י):
[זוהר דברים פ' ואתחנן (דף רס"ז):] וְהָיוּ
הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וְגו'. רַבִּי יִצְחָק פְּתַח, (תהלים
לה) כֹּל עֲצָמֹתַי תֹּאמְרֵנָה ה' מִי כְמוֹךְ מִצִּיל
עֲנִי מִחֲזֶק מִמֶּנּוּ וְעֲנִי וְאֲבִיּוֹן מִגְּזֻלוֹ. פְּסוּק
זֶה אָמַר אוֹתוֹ דְּוֹד בְּרוּחַ הַקְּדוֹשׁ. כֹּל עֲצָמֹתַי
תֹּאמְרֵנָה, וְכִי מִי רָאָה עֲצָמוֹת שְׁאוּמְרוֹת
שִׁירָה? אֲלֵא הַפְּסוּק הַזֶּה בְּזִמְן שֶׁהַקְּדוֹשׁ

הַתְּהַלֵּכְתִּי בְּאֶבֶל אִם קָדַר שְׁחֹזְתִּי: טו וּבְצַלְעֵי שְׁמֹחוּ וְנֶאֱסָפוּ נֶאֱסָפוּ עָלַי גִּבִּים
 וְלֹא יָדַעְתִּי קָרְעוּ וְלֹא דָמוּ: טז בְּתַנְפִּי לַעֲנִי מְעֹז חֶרֶק עָלַי שְׁנִימוּ: יז אֲדַנִּי בְּמֹחַ
 תִּרְאֶה הַשִּׁיבָה נַפְשִׁי מִשְׂאִיָּהֶם מִכַּפִּירִים יְחִידָתִי: יח אֲזַדְּדָּ בְּקָהֶל רַב בְּעַם
 עֲצוּם אֲחַלְלֶנָּה: יט אֵל יִשְׁמְחוּ לִי אִיבֵי שִׁקָּר שְׁנֵאֵי חָנָם יִקְרְצוּ עֵינַי: כ כִּי לֹא
 שָׁלוֹם יִדְבְּרוּ וְעַל רַגְעֵי אֲרִיז דְּבַרֵי מַרְמוֹת יִחְשְׁבוּן: כא וַיִּרְחִיבוּ עָלַי פִּיָּהֶם אָמְרוּ
 הָאֵחַ הָאֵחַ רָאָתָה עֵינֵינוּ: כב רָאִיתָה יְהוָה ^{תַּחֲתֵי הַיָּדָיִם} אֵל תִּחַרְשׁ אֲדַנִּי אֵל תִּרְחַק
 מִמֶּנִּי: כג הָעִירָה וְהַקִּיצָה לְמִשְׁפָּטִי אֱלֹהֵי ^{תַּחֲתֵי הַיָּדָיִם} וְאֲדַנִּי לְרִיבִי: כד שְׁפָטֵנִי
 בְּצִדְקָתְךָ יְהוָה ^{תַּחֲתֵי הַיָּדָיִם} אֱלֹהֵי ^{תַּחֲתֵי הַיָּדָיִם} וְאֵל יִשְׁמְחוּ לִי: כה אֵל יֹאמְרוּ כָּל־בָּסֶם הָאֵחַ
 נַפְשֵׁנוּ אֵל יֹאמְרוּ בְּלַעֲנוּהוּ: כו יִבְשׁוּ וַיִּחַפְּרוּ יַחְדָּו שְׁמַחֵי רַעְתִּי יִלְכְּשׁוּ כִשֶׁת
 וּבִלְמַח הַמַּגְדִּילִים עָלָי: כז יִרְנֵנוּ וַיִּשְׁמְחוּ חַפְצֵי צִדְקֵי וַיֹּאמְרוּ תְמוּד יִגְדֵל יְהוָה
 הַחֲפִיץ שָׁלוֹם עַבְדּוֹ: כח וּלְשׁוֹנֵי תַהֲגָה צִדְקָתְךָ כָּל חַיִּים תִּהְלָתֶנָּה:

———— זוהר תהלים ————

וְהַמֶּלֶךְ דָּוִד וְהַמֶּלֶךְ הַמְּשִׁיחַ, וְהַתּוֹרָה לֹא
 נִתְּנָה, וְכָל אוֹתָם הַצְּדִיקִים וְהַחֲסִידִים
 וְהַנְּבִיאִים לֹא הָיוּ בְּעוֹלָם. אָמַר רַבִּי
 הַמִּלְאָכִים סְדוּמָה וְגו'. (עד כאן מִדְּרַשׁ
 הַנֶּעְלָם)

לו א' למנצח לעבד יהוה: ב נאם פשע לרשע בקרב לבי אין
 פחד אלהים לנגד עיניו: ג כי החליק אליו בעיניו למצא עונו לשנא:
 ד דברי פיו אנו ומרמה חרל להשפיל להיטיב: ה און יחשב על משכבו ותיצב
 על הרף לא טוב רע לא ימאם: ו יהוה: ז פה שמים חסדך אמונתך עד
 שחקים: ח צדקתך כהררי אל משפטך תהום רבה אדם ובהמה תושיע

שימוש תהלים

לכלות הרשעים

למנצח לעבד ה' וגו' (לו, א): [שימוש תהלים לפרק לו]. הוא טוב לכל פתגמא בישא ושם שלו הוא אמ"ת.

זוהר תהלים

בהמה - והיה שבעת ימים תחת אמו
 ומיום השמיני והלאה ירצה לקרבן אשה
 לה', כדי שתעבר עליהם שבת אחת, והרי
 פרושה.

הטעם שנקראת עולה ונשחטת בצפון

אדם ובהמה תושיע ה' (לו, ז): [זוהר - שמות
 פ' פקודי (דף ר"ט.)] פתח ואמר, (ויקרא
 ז) זאת תורת העלה היא העלה. אמר רבי
 שמעון, כתוב (תהלים לו) אדם ובהמה
 תושיע ה'. עולה עליה וקשר של כנסת
 למעלה, ודבוק שלה בתוך העולם הבא,
 להיות הכל אחד. נקראת עולה קדש
 קדשים, ומשום כך נקרא עולה, שעולה
 ומתעטרת להיות הכל אחד בקשר אחד
 בשמחה. ומשום שעולה למעלה למעלה,
 כתוב זאת תורת העלה. סוד של זכר
 ונקבה כאחד, תורה שבכתב ותורה שבעל
 פה. העלה, שעולה לתוך העולם הבא
 להתקשר בתוכו, שנקרא ודאי קדש
 הקדשים, וגם העולה היא קדש הקדשים.
 ומשום כך הסדור של שחיטתה לצד צפון,
 שהוא צד שמאל, שהרי תורה שבעל פה

מי שהוא אדם ושם את עצמו כבהמה
 צדקתך כהררי אל משפטיך תהום רבה
 אדם ובהמה תושיע ה' (לו, ז):
 [זוהר ויקרא פ' אמור (דף א"א.)] שור או כשב או
 עז כי יולד והיה שבעת ימים תחת אמו
 וגו'. רבי יוסי פתח, (תהלים לו) צדקתך
 כהררי אל משפטיך תהום רבה אדם
 ובהמה תושיע ה'. בפסוק הזה יש
 להתבונן בו, אכל בא ראה, צדק - כתר
 קדוש עליון. כהררי אל - כמו אותם הרים
 עליונים קדושים שנקראים הרי אפרסמון
 זך. ומשום שהיא עולה להתקשר בהם
 למעלה, כל דיניה במשקל אחד לכל,
 שאין באותו הדין רחמים. משפטיך תהום
 רבה - משפט שהוא רחמים יורד למטה
 לאותה הדרגה לתקן עולמות, וחס על
 העולם, ועושה דין ברחמים לבשם את
 העולם. ומשום שהוא רחמים - אדם
 ובהמה תושיע ה'. לכל במשקל אחד.
 אדם ובהמה, הרי פרושה, מי שהוא אדם
 ושם את עצמו כבהמה. אדם ובהמה - דין
 אדם ודין בהמה אחד הוא. אדם - (בראשית
 י) וכן שמנת ימים ימול לכם כל זכר.

— זוהר תהלים —

(שם טז) בגדי קדש הם ורחץ במים את
בשרו ולבשם. מה הטעם (זה קדש)? אלא
סוד הדבר כמו שאמרנו, שהיא קדש
הקדשים, שכלה עולה ומתעטרת בקדש
הקדשים בקשר אחד, ואחר כך מפנה
ומעבירה רוח הטמאה שמתמאת הכל,
שלא תשלט ולא תתקרב לתוף המקדש,
ותעבר מפל צדדי הקדשה, והכל ישאר
קדש בקדשה יחידה.

ואמר רבי שמעון, הרי נאמר, שכתוב
אדם ובהמה תושיע ה'. וכך עולה
סוד האדם, מצד של אדם ודאי. בהמה -
מצד הבהמה. ומשום כך כתוב אדם כי
יקריב מכם. אדם ודאי, שזה קרבנו
למעלה, לקשר קשר בסוד של אדם. ואחר
כך מן הבהמה, והכל הוא בסוד של אדם
ובהמה. וזהו הסוד שצריך לקרבן, אדם
ובהמה כמו שאמרנו. בא וראה, כשברא
הקדוש ברוך הוא את העולם, כך עשה -
אדם ובהמה.

קיום העולם של עליונים ותחתונים הוא
קרבן ומבחר הבריאה הוא האדם ושם
אדם

אדם ובהמה תושיע ה' (ל, ט: [זוהר - ויקרא
- 9' תוריע (דף מ"ח.)] אמר רבי יצחק,
בא ראה, קיום העולם של עליונים
ותחתונים הוא קרבן, הנחת של הקדוש
ברוך הוא. ומי ראוי להקריב לפניו את
הנחת הזו? הנה אומר זה אדם, שיקר מן
הכל. אמר לו, אם כך, הנה כתוב, אדם כי
יהיה בעור בשרו וגו', והיה בעור בשרו
לנגע צרעת. אמר לו, את זה צריך לטהר

לא עולה בחביבות, אלא רק כשמתעורר
צד הצפון, שכתוב (שיר ב) שמאלו תחת
לראשי וימינו תחבקני. ואז היא עולה
בחביבות ומתעטרת בימין, ומתחברת
באמצע, והכל מאיר מהסוד של קדש
הקדשים, וזה מתוך סוד האדם, ברצון
הכהן ובשירת הלויים ובתפלת ישראל.
והרי בארנו, שעולה קדש הקדשים בסוד
הרוח העליונה, משום ששלוש רוחות
קשורות כאחת. רוח תחתונה שנקראת
רוח הקדש, רוח שלפנים באמצע שנקראת
רוח חכמה ובינה. וכן נקראת הרוח
התחתונה. אבל זו נקראת רוח שיוצאת
מתוך השופר, כלולה באש ובמים. הרוח
העליונה, שהיא נסתרת בחשאי, שבה
עומדות כל הרוחות הקדושות וכל הפנים
מאירות. ומשום כך חוזרת העולה לרוח
מש. ואחר כך, מסוד הבהמה מקבלים
וגזונים, לקשר רוח אחרת שהיא תוף
הטמאה, מאותם חלבים ושמנים, כמו
שנתבאר. משום כך עולה קדש הקדשים.
שאר הקרבנות, לעשות שלום בעולם,
כלם מכמה צדדים, ובעלי הדינים (להתעבר)
להתערב (להתעטר) ולהיות נאורים מתוך
רצון להתבשם נקראים קדשים קלים,
משום שלא מתעטרים למעלה למעלה
בקדש הקדשים, ולכן הם קדשים קלים
ושחיטתם בכל מקום, כמו שאמרנו. אבל
עולה, שהיא סוד של קדש הקדשים, אינה
כשאר הקרבנות, שכל מעשיה קדש.

בא וראה מה כתוב, (ויקרא ו) ולבש הכהן
מדו בד. אלו לבושים מיחדים
לקדשה. בד - יחיד, מיחד לקדשה. וכתוב

— זוהר תהלים —

משום כך נקרא אדם. קרא עליו, (תהלים קיט) טוב לי תורת פיך מאלפי זהב וכסף. עוד אמר לו, כתוב לו, כתוב (שם לו) אדם ובהמה, ולא כתוב איש ובהמה. אמר לו, ולא! והרי כתוב (שמות יא) למאיש ועד בהמה. אבל מה שכתוב אדם ובהמה, כמו שכתוב (מלכים א ה) מן הארז אשר בלבנון עד האזוב אשר יצא בקיר. דרך הכתוב הוא, שלוקח העליון מכלם והנמוך מכלם. אף כאן העליון של הכל - אדם, והנמוך מהכל - בהמה. אמר לו, והרי כתוב (בראשית ב) ואדם אין לעבד את האדמה. אמר לו, בא וראה שכל מה שבעולם אינו אלא בשביל האדם, וכלם בגללו מתקיימים ולא נראים בעולם, וכלם התעכבו עד שיבא אותו שנקרא אדם. זהו שכתוב (שם) וכל שיח השדה טרם יהיה בארץ וגו'. טרם: עד שלא, כתרגומו. משום שלא נראתה הדמות העליונה. זהו שכתוב ואדם אין. כלומר, כלם התעכבו בשבילה של הדמות הזאת עד שנראתה.

ומשום כך לא נראתה (נבראה) הדמות הזו אלא בדמות שראויה לה. זהו שכתוב (שם) וייצר ה' אלהים את האדם, בשם מלא, כמו שבארנו, שהוא שלמות הכל והכלל של הכל.

בשעה שהכהן פורש ידיו אסור לעם להסתכל בו

אדם ובהמה תושיע ה' (לו, ט): [זוהר - במדבר - פ' נשא (דף קמ"ז)] למדנו, אמר רבי יוסי, יום אחד ישבתי לפני רבי אלעזר בן רבי שמעון ושאלתי אותו, אמרתי, רבי,

הקדוש ברוך הוא יותר מהכל, שמי שהוא בדרגה עליונה של כלם, לא ישב כך. ומשום כך כתוב באדם, והובא אל הכהן. ובא לא כתוב, אלא והובא. שכל מי שרואה אותו, מתחייב בו להקריבו לפני הכהן, שהדמות הקדושה לא תשב כך. וכתוב איש או אשה כי יהיה בו נגע וגו', ואיש או אשה כי יהיה בעור בשרם בהרת וגו'. ולא כתוב בהם והובא. אמר לו, והרי כתוב (במדבר יב) והאיש משה, כי זה משה האיש, למה לא נקרא אדם? אמר לו, משום שנקרא עבד למלך, שכתוב (שם) לא כן עבדי משה. (יהושע א) משה עבדי. ואף כך נקרא איש כלפי אדם שלמעלה. אמר לו, אם כך, הרי כתוב (שמות טו) ה' איש מלחמה, ולא כתוב אדם. אמר לו, סוד ה' ליראיו. אמר לו, אם כך אני ביניהם (יושב) הושיבו בכל, ובמקום הזה לא זכיתי.

אמר לו, לך לרבי אבא, שאני למדתי ממנו שלא על מנת לגלות. הלא אצל רבי אבא, מצא אותו שהיה דורש ואמר: מתי נקראת שלמות של מעלה (של הכל)? כשיושב הקדוש ברוך הוא בכסא, ועד שלא יושב בכסא, לא נמצאת שלמות, שכתוב (יחזקאל א) ועל דמות הפסא דמות כמראה אדם עליו מלמעלה. משמע שכתוב אדם, שהוא הכלל ושלמות הכל. אמר רבי יהודה, ברוך הרחמן שמצאתי אותו בזה. אמר לו, אם כך, הרי כתוב ה' איש מלחמה, ולא כתוב אדם. אמר לו, יפה שאלת. בא ראה, שם לא נמצאת שלמות של הכל, ומשום כך נקרא איש. אבל כאן שלמות הכל והכלל של הכל,